

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร
Consumer Behavior of Bottled Vegetable Oil in Bangkok

ของ

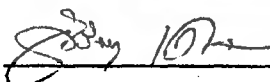
นายปราโมทย์ วิชา เรื่อง เลข

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2535

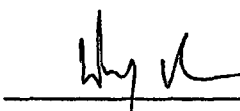
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

 10 / พ.ย. / 2535
(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 10 / พ.ย. / 2535
(อาจารย์ศิริจรรธา เครือวิริยะพันธ์)

หัวหน้าภาควิชา

 10 / พ.ย. / 35
(อาจารย์นิตยา สิกธิโชค)

ร.พ.
ป.น.ร.พ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเมืองกรุงเทพมหานคร

Consumer Behavior of Bottled Vegetable Oil in Bangkok

T098097

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

ป/พ.

ป 4519W

๑๕๓๕

พ.ศ. ๒๕๓๕

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 98097

วันเดือนปี..... 10 JUN 2003

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อผู้อื่น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย : นายปราโมทย์ วิชาเรืองเดช
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ : Dr. P. P. P. / 10 / พ.ย. 35
(เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

อาหารไขมันเป็นปัจจัยหนึ่งในสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์ ในส่วนของไขมันที่ไขมันเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานแก่ร่างกายความเข้มข้นสูงสุดในบรรดาอาหารหลักห้าหมู่ ไขมันที่นิยมใช้เนในการประกอบอาหารส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของน้ำมัน โดยในสมัยก่อนการประกอบอาหารของคนไทยส่วนใหญ่ใช้น้ำมันที่ได้จากสัตว์ เช่น น้ำมันหมู มากกว่าที่จะใช้น้ำมันพืช แต่ปัจจุบันผู้บริโภคมีการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใส่ใจดูแลสุขภาพอนามัย ผู้รักเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ คอยติดตามข่าวสารด้านสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น ทำให้ทราบว่าน้ำมันพืชนั้นประโยชน์ต่อร่างกายช่วยป้องกันไม่ให้เกิดไขมันอุดตันในเส้นเลือดและยังมีกรดไขมันชนิดไม่อิ่มตัวที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากกว่าน้ำมันที่ได้จากสัตว์ อีกทั้งแม้บ้านสมัยใหม่นิยมที่จะออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น ทำให้มีเวลาอยู่ติดครัวน้อยลง ความสะดวกสบายจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภคนิยมใช้น้ำมันพืชบรรจุขวดมากขึ้นและจากการที่น้ำมันพืชบรรจุขวดมีหลากหลายทั้งชนิดและตรายี่ห้อทำให้ น้ำมันพืชบรรจุขวดกลายเป็นสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ได้อย่างสมบูรณ์ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชของคนไทยเกิดขึ้นได้ง่าย โดยเฉพาะคนในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นจึงเป็นที่น่าสนใจและน่าทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชของคนในสถานที่ดังกล่าว เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารบริโภคและเป็นประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดตัวอย่างไว้จำนวน 120 คนโดยอาศัยสัดส่วนจำนวนบ้านในเขตกลุ่มได้เป็นเกณฑ์ พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 40-49 ปี สมรสแล้ว มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือสูงกว่า ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือนมากกว่า 7,000 บาทขึ้นไป จำนวนสมาชิกภายในครอบครัวประมาณ 3-4 คนในอดีตเคยใช้น้ำมันหมูประกอบอาหารแต่ปัจจุบัน ได้หันมาใช้ น้ำมันพืชประกอบอาหารเป็นประจำโดยน้ำมันพืชที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ น้ำมันถั่วเหลือง สาเหตุสำคัญที่นิยมใช้คือ มีคุณภาพดี และยังมีผู้บริโภคจำนวนหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.30 เคยนำ น้ำมันพืชไปประกอบอาหารประเภทอื่น ๆ อีกนอกจากการทอดและผัด สาเหตุสำคัญที่ผู้บริโภคนิยม ใช้ น้ำมันพืชบรรจุขวด คือความสะดวกในการใช้และการเก็บรักษา มีคุณภาพดีและหาซื้อง่าย สถานที่ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดมากที่สุดคือ ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้าโดยนิยม ซื้อเดือนละครั้งครั้งละ 1 ขวด ขนาดบรรจุที่นิยมซื้อกันมากที่สุดคือ ขนาด 1 ลิตร ตลาดที่ผู้บริโภค นิยมใช้กันมากที่สุดคือ ตลาดนัด ผู้บริโภคส่วนมากมีหลักในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดได้แก่ การพิจารณาวัตถุดิบ ที่นำมาสกัดเป็นน้ำมัน สีใสไม่มีตะกอน ก่อนจะซื้อดูวันที่ผลิตและวันที่หมดอายุ ด้วย ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า น้ำมันพืชบรรจุขวดที่มีขายในท้องตลาดปัจจุบันมี รัชชาติ กลิ่น สี และภาชนะบรรจุอยู่ในเกณฑ์ดี ราคาขายปลีกของน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตรมี ความเหมาะสมดีแล้ว และคิดว่าการโฆษณามีส่วนช่วยในการเลือกซื้อหรือเลือกตราซื้อหรือได้บ้าง เล็กน้อย สื่อโฆษณาการราชที่ผู้บริโภคมีโอกาสพบเห็นมากที่สุด คือ โทรทัศน์ การส่งเสริมการ จำหน่ายที่ผู้บริโภคชอบมากที่สุดคือการลดราคาและผู้บริโภคส่วนใหญ่คิดว่าถ้าใช้น้ำมันพืชบรรจุขวดหรือ ที่ตนใช้อยู่เป็นประจำนั้นราคาจำหน่าย ก็จะหันไปบริโภคยี่ห้ออื่นที่มีราคาถูกกว่า แต่มีคุณภาพ เท่าเทียมกันแทน นอกจากนี้ผู้ศึกษาายังได้ทำการทดสอบสมมติฐานไว้ 2 ประการ ซึ่งสามารถสรุป ผลได้ว่า ประการที่หนึ่งขนาดของครอบครัวและปริมาณการใช้น้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้งเป็น อิสระต่อกัน ประการที่สองชนิดของน้ำมันพืชที่ใช้เป็นประจำและสาเหตุของการใช้น้ำมันพืชชนิดนั้น เป็นอิสระต่อกัน

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ทำการศึกษามีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้คือ ก้านตัวผลิตภัณฑ์ บริษัทผู้ผลิตควรพยายามรักษาคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ และควรคำนึงถึงสุขภาพ ความปลอดภัยของผู้บริโภค ภาชนะที่ใส่บรรจุน้ำมันพืชควรออกแบบให้มีความสะดวก ทนทานต่อ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ และการเก็บรักษา การกำหนดราคาควรกำหนดราคาจำหน่ายตามระดับของกลุ่มลูกค้า จะช่วยให้สามารถขายสินค้าได้เร็วขึ้น และควรมีการกระจายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างทั่วถึง การส่งเสริมการจำหน่ายที่ดีที่สุดคือ การสร้างสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นลูกค้าให้ซื้อสินค้าของตนมากขึ้น

ด้านการโฆษณาซึ่งปัจจุบันสื่อโฆษณาที่ผู้บริโภคมีโอกาสพบเห็นมากที่สุดคือ โทรทัศน์ผู้ผลิตควรเน้น การโฆษณาให้ผู้บริโภคเห็นถึงประโยชน์ของการบริโภคน้ำมันพืช และควรมีการแสดงให้เห็นให้ผู้บริโภค เห็นว่าน้ำมันพืชสามารถนำไปประกอบอาหารประเภทอื่น ๆ ได้อีกมากนอกจากการทอดและการผัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับสำเร็จเรียบร้อยลงได้ ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองคือ อาจารย์เสาวรีศรี ตะโพนทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย และต้องขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ กรรมการปัญหาพิเศษเป็นอย่างสูง ที่คอยให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขการจัดรูปเล่ม จนปัญหาพิเศษฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยเก็บแบบสอบถาม ผู้บริโภคทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เขียน ตลอดจนคอยสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังใจ และทุนทรัพย์ ในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้

ปราโมทย์ วิชาเรืองเลิศ

10 พฤศจิกายน 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง

(3)

สารบัญภาพ

(5)

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
ตรวจเอกสาร	3
สมมติฐานในการศึกษา	6
วิธีการศึกษา	6

บทที่ 2 การผลิตน้ำมันพืช

ประวัติความเป็นมา	13
ประเภทของน้ำมันพืช	14
การผลิต	16

บทที่ 3 ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	20
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด	26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อและบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด	33
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริโภค	40
การทดสอบสมมติฐาน	47
ผลการทดสอบสมมติฐาน	51
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอนะ	
สรุปผลการศึกษา	57
ข้อเสนอนะ	59
เอกสารอ้างอิง	61
ภาคผนวก	62
ก. แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด ในเขตกรุงเทพมหานคร	63
ข. โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถิติประชากรในกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2532	9
2 จำนวนประชากรที่เลือกสุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร	11
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนผู้บริโภครองเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร	12
4 เพศ	20
5 อายุ	21
6 สถานภาพสมรส	22
7 ระดับการศึกษา	23
8 อาชีพ	24
9 รายได้ต่อเดือน	25
10 จำนวนสมาชิกในครอบครัว	25
11 พฤติกรรมการใช้น้ำมันในอดีต	26
12 พฤติกรรมการใช้น้ำมันพืชในปัจจุบัน	27
13 ประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้เป็นประจำ	28
14 สาเหตุที่ใช้น้ำมันถั่วเหลืองเป็นประจำ	29
15 สาเหตุที่ใช้น้ำมันปาล์มเป็นประจำ	30
16 สาเหตุที่ใช้น้ำมันรำข้าวเป็นประจำ	31
17 สาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดผสมเป็นประจำ	32
18 สาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชประเภทอื่นเป็นประจำ	32
19 การใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหารอื่น ๆ นอกจากการทอดและผัด	33
20 เหตุผลที่ใช้น้ำมันพืชบรรจุขวด	34
21 สถานที่ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดเป็นประจำ	35
22 ความถี่ในการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้ง	37
24	ขนาดบรรจุของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่นิยมซื้อ	37
25	ตราซื้อหือของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ผู้บริโภคใช้ประจำ	38
26	หลักในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด	39
27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรสชาติของน้ำมันพืชบรรจุขวด	40
28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลิ่นและสีของน้ำมันพืชบรรจุขวด	41
29	ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมันพืชบรรจุขวด	42
30	ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาจำหน่ายปลีกของน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตร	42
31	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อและเลือกตราซื้อหือ	43
32	สื่อโฆษณาการซื้อหือที่ผู้บริโภคพบเห็นมากที่สุด	44
33	ความคิดเห็นของผู้บริโภคจำแนกตามประเภทของการส่งเสริมการขาย	45
34	ความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการขึ้นราคาจำหน่ายของน้ำมันพืชบรรจุขวดซื้อหือที่ใช้ประจำ	46
35	แสดงค่า $O_{1,1}$ และค่า $E_{1,1}$ ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	52
36	รวมค่า $O_{1,1}$ และค่า $E_{1,1}$ (น้อยกว่า 5) เข้าด้วยกัน	53
37	แสดงค่า $O_{2,1}$ และค่า $E_{2,1}$ ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2	55
38	รวมค่า $O_{2,1}$ และค่า $E_{2,1}$ (น้อยกว่า 5) เข้าด้วยกัน	56

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แผนผังการกลั่นน้ำมันเชิงพาณิชย์ให้บริสุทธิ์

19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

อาหารนับเป็นหนึ่งในสี่ของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์ ร่างกายของพวกเราจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อได้รับสารอาหารครบถ้วนทั้งห้าหมู่ตามหลักโภชนาการในปริมาณที่มากพอเพียงพอและพอเหมาะซึ่งหนึ่งในสารอาหารเหล่านั้นก็คือไขมัน (Fat) โดยในส่วนของไขมันนี้ นับเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานแก่ร่างกายมนุษย์สูงสุดจากบรรดาอาหารหลักห้าหมู่ เมื่อเปรียบเทียบในปริมาณที่เท่ากัน ไขมันที่นิยมใช้เพื่อประกอบอาหารในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของน้ำมัน (Oil) ซึ่งอาจเป็นทั้งน้ำมันที่สกัดได้จากพืชและจากสัตว์ โดยในสมัยก่อนการประกอบอาหารเพื่อบริโภคของคนไทยส่วนใหญ่ใช้น้ำมันที่ได้จากสัตว์เช่น น้ำมันหมู มากกว่าที่จะใช้น้ำมันพืช ทั้งนี้เนื่องจากว่าแม่บ้านในสมัยนั้นมีเวลามากพอที่จะเจียวน้ำมันจากสัตว์เพื่อใช้ในการบริโภคภายในครอบครัว อีกทั้งในสมัยนั้นน้ำมันพืชมักจะมีราคาที่สูงกว่าจึงไม่เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายนัก แต่อย่างไรก็ตามน้ำมันพืชเริ่มเป็นที่นิยมใช้กันเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา

ปัจจุบันผู้บริโภคมีการศึกษา และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรู้จักดูแลสุขภาพพลานามัยเข้าใจเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ คอยติดตามข่าวสารด้านสุขภาพพลานามัยเพิ่มขึ้น และทราบว่าน้ำมันพืชนั้นมีประโยชน์ต่อร่างกายช่วยป้องกันไม่ให้เกิดไขมันอุดตันในเส้นเลือด และยังมีกรดไขมันชนิดไม่อิ่มตัวที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากกว่าน้ำมันที่ได้จากสัตว์ อีกทั้งแม่บ้านสมัยใหม่ นิยมที่จะออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้นจึงมีเวลาที่จะอยู่บ้านน้อยลง ทำให้ไม่สะดวกในการเจียวน้ำมันใช้เอง ดังนั้นความสะดวกสบายและประหยัดเวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับแม่บ้านในยุคใหม่ จากสาเหตุดังกล่าวมานี้ทำให้ความต้องการน้ำมันเพื่อการบริโภคมีมากขึ้น คือ จากปริมาณการใช้ น้ำมันพืช 0.94 แสนตันในปี พ.ศ. 2520 ถึงปี พ.ศ. 2521 เพิ่มขึ้นเป็น 2.55 แสนตัน ในปี พ.ศ. 2530 ถึงปี พ.ศ. 2531 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2531 : 15)

สำหรับน้ำมันพืชที่ใช้ประกอบอาหารทุกวันนี้ มีอยู่ด้วยกันหลายชนิดแตกต่างกันออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ซึ่งมีทั้ง ถั่วเหลือง ถั่วลิสงรำข้าว เมล็ดงุ่น เมล็ดทานตะวัน ข้าวโพด ปาล์มและชนิดที่ใช้วัตถุดิบตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปผสมกัน ภาชนะที่ใช้บรรจุมีทั้งที่เป็นปี๊บ และขวดอีกทั้งยังมีหลายขนาดหลายตราให้เลือกรับใช้ทดแทนกันได้ตามสะดวก ทำให้น้ำมันพืช เป็นสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค น้ำมันพืชของคนไทยเกิดขึ้นได้ง่าย โดยเฉพาะคนในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งนับว่าเป็นสถานที่ที่มี ประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย จึงเป็นที่น่าสนใจและน่าทำการ ศึกษาถึงพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำมันพืชของคนในสถานที่ดังกล่าว เพื่อกำหนดรูปแบบของการ บริโภคและเป็นประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการเลือกซื้อ และการบริโภคน้ำมันพืช บรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด เช่น ขนาดของ ครอบครัว ราคา ตรายี่ห้อ ปริมาณการซื้อ และสถานที่ซื้อ เป็นต้น
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภค ที่มีต่อน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด
3. ผู้ผลิตสามารถนำความคิดเห็นของผู้บริโภคจากการศึกษาในครั้งนี้มาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสมต่อไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษารั้วนี้จะศึกษาเฉพาะ พฤติกรรม ทักษะ และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคมีต่อน้ำมันพืชโดยเน้นที่น้ำมันพืชชนิดบรรจุขวดที่มีขายอยู่ในตลาดกรุงเทพมหานครเป็นหลัก เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริโภคให้ความนิยมบริโภคมากกว่าน้ำมันพืชที่บรรจุภาชนะอื่น และในขั้นนี้ผู้ศึกษาจะใช้วิธีศึกษาโดยใช้การแบ่งเขตออกเป็น 24 เขตตามวิธีเดิม เพราะสถิติประชากรและการแบ่งเขตใหม่ยังไม่สมบูรณ์ ตลอดจนเมื่อจำกัดทางด้านเวลาและทุนในการศึกษาค้นคว้าด้วยผู้ศึกษาจึงขอทำการศึกษาเพียง 10 เขตเท่านั้น

นิยามศัพท์

พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าหรือบริการทางเศรษฐกิจ รวมถึงการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อนและเป็นที่กำหนดให้เกิดการกระทำต่าง ๆ ขึ้น

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้บริโภคและผู้เลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

น้ำมันพืชบรรจุขวด หมายถึง น้ำมันพืชที่ใช้ในการประกอบอาหารที่บรรจุอยู่ในขวด ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ขวดพลาสติกที่มีขนาดบรรจุตั้งแต่ 1/4 ถึง 2 ลิตร

ตรวจเอกสาร

ปัญญา สุขสมอรทด (2525) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริโภคน้ำมันพืชในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคโดยทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อส่วนผสมทางการตลาดที่ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายดำเนินการอยู่ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การศึกษา อาชีพ อายุ และขนาดของครอบครัว ความต้องการของผู้บริโภคทางด้านรสชาติ กลิ่น และส่วนผสม จึงมีผลต่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริโภคน้ำมันพืชมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากประชากรมีความเป็อยู่และมี การศึกษาดีขึ้น การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเร่งรีบชอบความสะดวกสบายและจำนวนประชากรมี เพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความนิยมบริโภคน้ำมันพืชเป็นเพราะน้ำมันพืช ไม่ทำให้เกิดไขมันอุดตันในเส้นเลือด นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 25-34 ปี มีความสนใจในเรื่องสุขภาพโดยไม่คำนึงถึงว่า น้ำมันพืชนี้สกัดมาจากวัตถุดิบชนิดใด ทางด้านรสชาติ กลิ่นและราคา พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ชอบน้ำมันพืชที่ไม่มีรสหรือรสจืด ไม่มีกลิ่น ทางด้านราคานั้นผู้บริโภคมีความเห็นว่าเหมาะสมคืออยู่แล้ว สำหรับการวางจำหน่ายผู้บริโภค จะซื้อได้จากร้านค้าปลีกและร้านสรรหาอาหาร ซึ่งพบว่ามีบางยี่ห้อเท่านั้นที่กระจายสินค้าได้ทั่วถึง ทางด้านการส่งเสริมการขายผู้บริโภคจะชอบการลดราคามากกว่าอย่างอื่นและการโฆษณาที่มีส่วน ช่วยในการตัดสินใจซื้อเช่นกัน

นิรนาม (2526) ได้เขียนบทความชื่อว่า น้ำมันพืชชนิดใดควรแก่การบริโภคลงใน วารสารสายลมมีใจความสรุปได้ว่า คนไทยนิยมใช้น้ำมันพืชในการปรุงอาหารกันมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งที่มีราคาค่อนข้างแพง กรมวิชาการเกษตรจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับน้ำมันพืช พบว่า มะพร้าวและปาล์มมีน้ำมันเป็นแหล่งที่ให้ไขมันสูงสุดคือ 50-75 % รองลงไปคือ ถั่วลิสง งา ทานตะวัน ค่าฟอย ไขมัน ฝ้าย ถั่วเหลือง กระเจี๊ยบ รำข้าว และข้าวโพดต่ำที่สุดได้เพียง 3-7 % น้ำมันพืชที่ให้กรดไขมันไม่อิ่มตัวได้มากที่สุดได้แก่ ค่าฟอย รองลงไปได้แก่ ทานตะวัน ข้าวโพด งา ถั่วเหลือง ถั่วลิสง รำข้าว ไขมัน ฝ้าย และกระเจี๊ยบแดง ตามลำดับ น้ำมันพืชที่มีสารพิษควรผ่านการรมควันก่อนการใช้นบริโภคได้แก่ ถั่วลิสง ฝ้าย ไขมัน และ กระเจี๊ยบแดง น้ำมันพืชที่มีกรดไขมันไม่อิ่มตัวสูงจะไม่เพิ่มคอเลสเตอรอลในเลือด และยัง ช่วยลดปริมาณคอเลสเตอรอลในร่างกายได้อีกด้วย แต่น้ำมันเหล่านี้สกัดได้น้อยมากราคาจึงแพง ถ้าจะซื้อในราคาข่อมเขา และมีกรดไขมันไม่อิ่มตัวที่เป็นประโยชน์อย่างเช่น กรดไลโนเลอิก อยู่บ้างก็อาจจะใช้น้ำมันปาล์ม และน้ำมันหมูบริโภคได้บ้าง

ประเทืองศรี สินชัยศรี (2532) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเทคนิคการเลือกซื้อ น้ำมันพืชเพื่อการบริโภค โดยกล่าวว่า น้ำมันพืชนั้นวันจะมีบทบาทต่อสุขภาพประจำวันของคนไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานคร เพราะถือว่าการบริโภคน้ำมันพืชนอกจากจะไม่เพิ่มคอเลสเตอรอล (Cholesterol) แล้วยังสามารถช่วยลดปริมาณคอเลสเตอรอลในเลือดได้อีกด้วย ดังนั้นโอกาสที่จะเป็นไขมันอุดตันในเส้นเลือดหรือหัวใจวายก็ลดลง นอกจากนี้ยังได้แนะนำเทคนิคในการเลือกซื้อน้ำมันพืชให้ได้คุณภาพที่ดีที่สุด และตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด โดยพิจารณาจาก ราคาต้องถูกไว้ก่อน ภาชนะที่บรรจุต้องสะอาดและปลอดภัย สลากที่ปิดมากับขวดจะต้องแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับชนิดของวัตถุดิบที่ใช้ วันเดือนปีที่ผลิต ปริมาตรสุทธิที่บรรจุ ชื่อของบริษัทผู้ผลิตและจำหน่าย เลขทะเบียนอาหารและยา สีของน้ำมันจะต้องมีสีอ่อนที่สุดซึ่งแสดงว่าใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและน้ำมันได้ผ่านกรรมวิธีมาอย่างระมัดระวังและพิถีพิถัน

ศิริลักษณ์ สวอบำรุง (2534) ได้ศึกษาภาวะการตลาดน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้คือ สถานการณ์ปัจจุบันในตลาดน้ำมันพืชการแข่งขันทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ. 2533 น้ำมันพืชในกลุ่มถั่วเหลืองมีการแข่งขันมากกว่าน้ำมันพืชในกลุ่มปาล์มและถั่วลิสง เนื่องจากผู้ผลิตในกลุ่มถั่วเหลืองเห็นแนวโน้มการบริโภคของผู้บริโภคที่เริ่มสนใจสุขภาพและทราบถึงคุณประโยชน์ของน้ำมันถั่วเหลืองมากขึ้น การแข่งขันในตลาดน้ำมันพืชเป็นการแข่งขันในกลุ่มน้ำมันถั่วเหลืองโดยมีน้ำมันพืชตราธงเป็นเจ้าครองตลาด รองลงมาคือ กิกิ ทิว มรกต โลตัส และยี่ห้ออื่น ๆ ตามลำดับ กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหล่าบริษัทผู้ผลิตน้ำมันพืชนำมาใช้ เช่น กลยุทธ์ทางด้านผลิตภัณฑ์แต่ละบริษัทจะมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เมื่อยอดขายลดลงหรือ เมื่อต้องการให้ผลิตภัณฑ์ของตนมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ของผู้อื่น กลยุทธ์ในการกำหนดราคาที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายคือ บริษัทน้ำมันพืชไทยจำกัดกำหนดให้ราคาของน้ำมันพืชตราธงสูงกว่าของคู่แข่งอื่นทุกรายในท้องตลาด เพื่อสร้างภาพพจน์ให้กับสินค้าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ส่วนบริษัทอุตสาหกรรมวิวัฒน์จำกัดในกรณีของน้ำมันถั่วเหลืองริ่งกำหนดราคาให้ต่ำกว่าคู่แข่งอื่นเพื่อเข้าสู่ตลาด ส่วนกลยุทธ์ช่องทางการจำหน่ายของทุกบริษัทจะจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่ายสำหรับกลยุทธ์การส่งเสริมการจำหน่ายนี้เป็นการโฆษณาเมื่อ เป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีการเน้นจุดขายที่แตกต่างกันส่วนใหญ่จะเน้นจุดขายในเรื่องคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ และกรรมวิธีการผลิตส่วนการส่งเสริมการขายทุกบริษัทนำมาใช้คือ การให้ส่วนลดแก่ร้านค้า การตั้งเป้าหมายให้กับพนักงานขายและการแจกของแถมให้กับผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานในการศึกษา

1. ขนาดของครอบครัวและปริมาณการใช้น้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้ง เป็นอิสระต่อกัน
2. ประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้ประจำและสาเหตุที่ใช้ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้น เป็นอิสระต่อกัน

วิธีการศึกษา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริโภคโดยตรงในสถานที่ที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้
 - 1.1 การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการศึกษาค้างนี้แบ่งออกได้เป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 พฤติกรรมผู้บริโภค
 - ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อและบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด
 - ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริโภค

เนื่องจากว่าการรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการตอบแบบสอบถามนั้นอาจเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้นเมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จแล้วจะทดสอบแบบสอบถามก่อน (Pretest) จำนวน 12 ตัวอย่าง จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

- 1.2 การสุ่มตัวอย่าง กำหนดตัวอย่างได้ 120 ชุด โดยให้สัดส่วนจำนวนบ้านเป็นเกณฑ์และเพื่อแบบสอบถามที่อาจไม่สมบูรณ์ไว้ 35 ชุด รวมจำนวนตัวอย่างที่ต้องสำรวจทั้งสิ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

155 ชุด ส่วนในการเลือกเขตที่ศึกษาทั้ง 10 เขตนั้น ผู้ศึกษาจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลาก โดยกำหนดหมายเลขแต่ละเขตเอาไว้หลังจากนั้นจึงนำแต่ละเขตที่ได้มาคำนวณหาจำนวนตัวอย่างของแต่ละเขต ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร

จำนวนตัวอย่างของแต่ละเขต = สัดส่วนจำนวนบ้านของแต่ละเขต * จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

100

เมื่อได้จำนวนตัวอย่างของแต่ละเขตที่สุ่มมาแล้ว (ตารางที่ 2 และ 3) จะใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) อีกครั้งหนึ่งเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตต่อไป

1.3 การออกภาคสนาม เมื่อกำหนดสถานที่และจำนวนตัวอย่างแล้วจะรวบรวมข้อมูล ด้วยการให้ผู้บริโภคร่วมแบบสอบถามด้วยตัวเองโดยตรง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัย หนังสือ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และนำไปตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัสข้อมูลในแบบฟอร์ม เพื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC⁺ Student Ware ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นสองตอนคือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative - Analysis) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและบรรยายโดยอาศัยตารางประกอบเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) จะกระทำโดยการเอาข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติแบบง่าย เช่น การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ และมีการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X^2) โดยใช้ค่าไคสแควร์จากการคำนวณและจากตารางมาเปรียบเทียบเพื่อที่จะยอมรับ หรือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ถ้าค่า X^2 ที่ได้จากการคำนวณน้อยกว่าหรือเท่ากับค่า X^2 ที่ได้จากการเปิดตาราง ก็จะยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ถ้าค่า X^2 ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า X^2 ที่ได้จากการเปิดตารางและยอมรับสมมติฐานรอง (H_1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 สถิติประชากรในกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2532

เขต	ประชากร	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น	สัดส่วน
			(คนต่อตารางกิโลเมตร)	จำนวนบ้าน
1. พระนคร	99,621	22,471	17,995	2.02
2. ป้อมปราบศัตรูพ่าย	79,338	17,082	41,086	1.53
3. สัมพันธวงศ์	47,689	14,759	32,641	1.33
4. คลุสิต	567,609	60,380	25,556	5.42
5. พญาไท	336,185	45,638	23,928	4.10
6. ปทุมวัน	142,012	26,596	16,969	2.39
7. บางรัก	82,800	24,325	14,957	2.19
8. ยานนาวา	415,795	74,282	11,265	6.67
9. พระโขนง	669,311	154,070	4,662	13.84
10. ห้วยขวาง	271,742	49,048	11,899	4.41
11. บางเขน	629,153	120,079	3,716	10.78
12. บางกะปิ	504,161	124,352	3,377	11.17
13. มีนบุรี	90,830	16,197	521	1.45
14. หนองจอก	61,964	8,512	262	0.76
15. ลาดกระบัง	66,866	14,825	540	1.33
16. คลองสาน	149,131	26,088	24,646	2.34
17. ธนบุรี	265,555	41,687	30,785	3.74
18. บางกอกใหญ่	110,014	21,664	17,802	1.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เขต	ประชากร	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น (คนต่อตารางกิโลเมตร)	สัดส่วน จำนวนบ้าน
19. บางกอกน้อย	330,994	66,889	14,203	6.01
20. บางขุนเทียน	317,605	58,772	1,753	5.28
21. ภาษีเจริญ	255,865	54,653	4,743	4.91
22. คลิ่งชัน	111,205	22,352	1,395	2.01
23. ราษฎร์บูรณะ	164,464	31,196	3,836	2.80
24. หนองแขม	75,043	17,468	1,558	1.57
รวม	5,845,152	1,113,735	3,734	100.00

ที่มา : (กองทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรที่เลือกสุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร

เขต	ประชากร	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น (คนต่อตารางกิโลเมตร)	สัดส่วน จำนวนบ้าน
1. พญาไท	336,185	45,638	23,928	7.99
2. บางรัก	82,800	24,325	14,957	4.26
3. พระโขนง	669,311	154,070	4,662	26.98
4. ห้วยขวาง	271,742	49,048	11,899	8.59
5. บางกะปิ	504,161	124,352	3,377	21.77
6. มีนบุรี	90,830	16,197	521	2.84
7. บางกอกใหญ่	110,014	21,664	17,802	3.79
8. บางขุนเทียน	317,605	58,772	1,753	10.29
9. ภาษีเจริญ	255,865	54,653	4,743	9.57
10. คลองจั่น	111,205	22,352	1,395	3.92
รวม	2,749,718	571,071		100.00

ที่มา : (จากการสุ่มตัวอย่าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนผู้บริโภคของเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร

เขต	จำนวนตัวอย่างที่เก็บ	จำนวนตัวอย่างที่ใช้
1. พญาไท	12	9
2. บางรัก	7	4
3. พระโขนง	42	32
4. ห้วยขวาง	13	10
5. บางกะปิ	34	30
6. มีนบุรี	4	2
7. บางกอกใหญ่	6	4
8. บางขุนเทียน	16	13
9. ภาษีเจริญ	15	12
10. คลองตัน	6	4
รวม	155	120

ที่มา : (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การผลิตน้ำมันพืช

ประวัติความเป็นมา

ตลาดน้ำมันพืชบรรจุขวดในประเทศไทยเกิดขึ้นเมื่อราว 20 กว่าปีก่อน โดยบริษัท อุตสาหกรรมวิวัฒน์ จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของน้ำมันที่ห่อหุ้มเป็นผู้บุกเบิกต่อสู้กับน้ำมันหมวซึ่งครองใจแม่ครัวในสมัยนั้น ในช่วง 2-3 ปีแรกของการเข้าสู่ตลาดเป็นช่วงที่ลำบากเพราะต้องต่อสู้กับพฤติกรรมผู้บริโภคที่ยังนิยมบริโภคน้ำมันหมวอยู่ แต่ที่พิก่เห็นการให้ข่าวสารแก่ผู้บริโภค เรื่องโทษของน้ำมันหมวที่มีคลอเลสเทอรอลอันเป็นสาเหตุของโรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด และความสะอาดของน้ำมันพืชบรรจุขวด ตลาดของน้ำมันพืชจึงเริ่มเติบโตขึ้นผู้บริโภคเริ่มมองเห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดเป็นของทันสมัยและที่พิก่เป็นเจ้าของตลาดแต่เพียงผู้เดียวในขณะนั้น

อีกหลายปีต่อมา น้ำมันพืชห่อหุ้มก็เข้าสู่ตลาด ผู้ก่อตั้งคือบริษัททุนการผลิตภัณฑ์น้ำมันพืช จำกัด (ก๊วก) เป็นกลุ่มที่แยกตัวออกจากที่พิก่จึงมีความชำนาญและเข้าใจสภาพธุรกิจนี้เป็นอย่างดี ประกอบกับการเน้นกลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่ และที่พิก่เองก็กำลังประสบปัญหาเรื่องการเข้มงวดกับร้านค้าทำให้ร้านค้าเกิดความไม่พอใจ เมื่อก๊วกวางตลาดร้านค้าจึงให้การสนับสนุนน้ำมันก๊วกทำให้ส่วนแบ่งการตลาดของก๊วกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนถึงในช่วงปี พ.ศ. 2523-2524 อัตรารัฐบาลตลาดของก๊วกเมื่อเทียบกับที่พิก่แล้วใกล้เคียงกัน หลังจากนั้น จึงเป็นค่ายที่ 3 ที่เข้าสู่ตลาดแต่เป็นน้ำมันรำข้าว (ก๊วกและที่พิก่เป็นน้ำมันถั่วเหลืองผสม) จึงมีตลาดเฉพาะกลุ่มและกำลังการผลิตไม่มากนัก จึงไม่มีการโหมบุกตลาด หลังจากนั้นก็มีอีก 2 ยี่ห้อใหญ่เข้าสู่ตลาดคือ เกสร โดยเริ่มเข้าสู่ตลาดในปี พ.ศ. 2523 เป็นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์บรรจุขวดแล้วเปลี่ยนมาเป็นน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2525 และสามารถได้ส่วนแบ่งการตลาดมาเป็นอันดับ 3 ของตลาด นอกจากนี้ก็มีน้ำมันพืชล่าสูงซึ่งขายน้ำมันพืชชนิดปีมานานแล้วได้หันมาผลิตน้ำมันปาล์มบรรจุขวดยี่ห้อหยก เมื่อปี พ.ศ. 2525 เช่นกัน

ในช่วงปี พ.ศ. 2523-2524 ตลาดน้ำมันพืชบรรจุขวดขยายตัวมากประกอบด้วยราคาขายปลีกก็เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนเป็นสาเหตุจูงใจให้ผู้ผลิตโดยทั่วไปเห็นว่าเป็นสินค้าที่มีกำไรมาก ยิ่งในช่วงปี พ.ศ. 2526 น้ำมันพืชขาดตลาด ช่วงนั้นเป็นช่วงที่ใครมีน้ำมันอะไรก็นำมาออกมาขายได้หมด โรงงานน้ำมันพืชซึ่งผลิตน้ำมันพืชบรรจุปีบอยู่เดิมจึงเริ่มหันมาผลิตน้ำมันพืชบรรจุขวด ทำให้มีน้ำมันพืชบรรจุขวดยี่ห้อใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาดมากมาย เช่น หยก อ่องเย หรือ ซิมของกมลกิจ ซึ่งเดิมผลิตวัตถุดิบส่งให้กับกับก๊ก และมรคตก็ออกตามมา ทำให้มีการแข่งขันทางด้านการตลาดกันเป็นอย่างมากตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน (คู่มือ, 2529 : 35)

ประเภทของน้ำมันพืช

ปัจจุบันน้ำมันพืชที่ผลิตได้ภายในประเทศ สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ

คือ

1. น้ำมันพืชเพื่อการบริโภค หมายถึง น้ำมันพืชที่ผู้บริโภคสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาหาร ซึ่งประกอบด้วย น้ำมันพืชเดี่ยว ได้แก่ น้ำมันพืชที่ได้จากการสกัดเมล็ดพืชน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งล้วน ๆ ที่นิยมใช้กันทั่วไป ได้แก่ น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม น้ำมันรำข้าว เป็นต้น และน้ำมันพืชผสม ได้แก่ น้ำมันพืชที่สกัดจากเมล็ดพืชน้ำมันมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไป โดยทั่วไปนิยมใช้ถั่วเหลืองหรือน้ำมันรำข้าวเป็นส่วนประกอบหลัก และใช้น้ำมันฝ้าย เมล็ดงุ่นเป็นส่วนประกอบรอง เช่น น้ำมันถั่วเหลืองผสมเมล็ดฝ้าย น้ำมันถั่วเหลืองผสมเมล็ดงุ่น หรือน้ำมันรำข้าวผสมเมล็ดงุ่น เป็นต้น

จากนิยามศัพท์ในบทที่ 1 จะเห็นว่า น้ำมันพืชบรรจุขวด ก็คือน้ำมันพืชเพื่อการบริโภคบรรจุขวดนั่นเอง ซึ่งน้ำมันพืชเพื่อการบริโภคบรรจุขวดที่มีวางจำหน่ายในท้องตลาดมีหลายประเภท ได้แก่

1.1 น้ำมันถั่วเหลือง มีทั้งน้ำมันถั่วเหลืองผสม ไขมัน น้ำมันพืชตราทิพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ถ้าเหลืองผสมกับรำข้าวหรือเมล็ดฝ้าย) ซึ่งถือว่าเป็นผู้บุกเบิกในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคจากการบริโภคน้ำมันจากสัตว์มาเป็นน้ำมันจากพืชแทน เป็นต้น และน้ำมันจากตัวเหลืองล้วน ๆ ได้แก่ น้ำมันตัวเหลืองตราเกษตร อุ่น ริน กุ้ง สรทอง เป็นต้น

1.2 น้ำมันปาล์ม ได้แก่ น้ำมันพืชตรามรกต หยก โกลด์ส โป๊ปเชียน ไนท์ แสงจันทร์ และตราเบ็ด

1.3 น้ำมันรำข้าว ได้แก่ น้ำมันรำข้าวตราคิง และตราขิม

1.4 น้ำมันผสมชนิดอื่น ๆ ได้แก่ น้ำมันพืชตราธนา ซึ่งเป็นน้ำมันรำข้าวผสมเมล็ดงุ่น

น้ำมันพืชบรรจุขวดโดยทั่วไปมีหลายขนาดตั้งแต่ขนาด 1/4 ไปจนถึง 2 ลิตรเป็นทั้งขวดพลาสติกและขวดแก้ว แต่เนื่องจากขวดแก้วมีน้ำหนักมากและต้นทุนสูงจึงทำให้ไม่เป็นที่นิยมใช้เท่าที่ควรสำหรับบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันได้แก่ ขวดแพก และขวดพีวีซี ซึ่งแต่เดิมจะใช้ขวดพีวีซีเท่านั้น ต่อมาเมื่อพบว่าขวดพีวีซีมีเงื่อนไขงักในการใช้ เนื่องจากมีสาร วีซีเอ็ม (V.C.M.) ซึ่งก่อให้เกิดโรคมะเร็ง ประกอบกับได้มีการค้นพบสารเทอร์โมพลาสติกที่มีชื่อเป็นทางการว่า โพลีเอทิลีนเทอร์ฟทาเลต (Poly Ethylene Terephthalate) มีชื่อย่อว่า พีโอที (PET) และเรียกกันทั่วไปว่า "เพท" ซึ่งมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ ไม่มีผลทางเคมีที่ก่อให้เกิดสารวีซีเอ็ม มีความเหนียว แข็งแรง และทนแรงกระแทกได้ดี ทำให้บริษัทผู้ผลิตบางรายเริ่มหันมาใช้ขวดเพทแทนขวดพีวีซี ซึ่งใช้อยู่เดิม

2. น้ำมันพืชเพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ น้ำมันพืชที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบหรือสินค้าขั้นกลางเพื่อใช้ผลิตสินค้าอื่น ๆ เช่น น้ำมันเมล็ดขางพารา และน้ำมันเมล็ดละหุ่ง

3. น้ำมันพืชเพื่อการบริโภคและอุตสาหกรรม ได้แก่ น้ำมันพืชที่สามารถใช้ได้ทั้งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริโภคในครัวเรือนและการใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น น้ำมันปาล์ม น้ำมันมะพร้าวและ น้ำมันข้าวโพด เป็นต้น

การผลิต

กรรมวิธีการผลิต

กรรมวิธีการผลิตน้ำมันพืชแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่การทำทำความสะอาดวัตถุดิบแล้วแยกเปลือกหรือผิวชั้นนอกออกหลังจากนั้นจึงนำไปบดหรือบีบให้แตกเป็นชิ้นเล็กกว่าเดิม นำไปผ่านความร้อนภายใต้การควบคุมอุณหภูมิและการควบคุมเวลาที่เหมาะสมแล้วปรับความชื้นให้แก่วัตถุดิบ การนำวัตถุดิบไปผ่านความร้อนและความชื้นดังกล่าวจะช่วยให้ไขมันในวัตถุดิบถูกสกัดออกมาได้ง่าย และได้ปริมาณมาก หลังจากนั้นจึงนำไปรอเข้าเครื่องเพอบบ์หรือสกัดเป็นน้ำมันพืชต่อไป

2. การสกัดน้ำมันพืช (Crude Oil) การสกัดน้ำมันพืชอาจทำได้ 2 วิธี คือ ใช้เครื่องบีบ (Expeller) หรือใช้ตัวทำละลาย (Solvent) หรือจะใช้ทั้งเครื่องบีบและตัวทำละลายด้วยกันทั้ง 2 แบบ ก็จะได้ไขมันมากขึ้น

2.1 การสกัดโดยใช้เครื่องบีบ (Expeller) ผู้ผลิตจะนำเมล็ดพืชที่ผ่านการเตรียมวัตถุดิบในขั้นแรกมาเข้าเครื่องบีบที่มีลักษณะเป็นเข้าเกลียว ซึ่งจะหมุนอัดเมล็ดพืชเป็นเกลียวเข้ากับตัวเข้าแล้วบีบน้ำมันออกมาและได้ส่วนเหลือเป็นกาก การผลิตในลักษณะนี้เป็นที่นิยมของโรงงานขนาดเล็กเพราะเครื่องมือบีบมีราคาถูก สำหรับการผลิตแบบเก่าที่เป็นมาแต่เดิมจะใช้วิธีทำความสะอาดเมล็ดพืช แยกเปลือกออกแล้วนำไปเข้าเครื่องบีบโดยไม่ผ่านความร้อนและความชื้น เพื่อให้พร้อมที่จะนำไปสกัดให้ได้ปริมาณน้ำมันมาก ด้วยเหตุนี้ไขมันที่ได้จากการสกัดแบบเก่าจึงบีบได้น้อยและยังมีน้ำมันบางส่วนเหลือตกค้างอยู่ในวัตถุดิบอีกด้วย สำหรับโรงงานเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางแห่งซึ่งปรับปรุงกรรมวิธีการผลิตให้ดีขึ้นโดยเตรียมวัตถุดิบให้ผ่านความร้อนและความชื้นเพิ่มขึ้นอีกชั้นหนึ่งจะสามารถบีบน้ำมันได้มากกว่าและน้ำมันส่วนที่เหลือติดอยู่กับกากจะมีเพียงส่วนน้อย

2.2 การสกัดโดยใช้ตัวทำละลาย (Solvent Extraaction) วิธีนี้นับเป็นวิธีสกัดที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าการสกัดโดยใช้เครื่องบีบมากเพราะใช้ Hexane ซึ่งเป็นเคมีภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เข้าช่วยในการสกัดน้ำมัน เเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำมันเพียงซึ่งจะติดค้างอยู่กับกากน้อยมาก โรงงานสกัดน้ำมันพืชขนาดใหญ่นิยมใช้วิธีการนี้เพราะได้ผลผลิตมากกว่าและเครื่องจักรสามารถใช้ได้กับพืชหลายชนิด แม้ว่าจะต้องลงทุนซื้อเครื่องจักรในราคาแพงและต้องเสียค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญให้เหมาะสมกับเทคนิคขั้นสูงในการผลิต ก็ยังนับว่าคุ้มค่าเพราะให้ผลตอบแทนสูง กรรมวิธีการผลิตโดยตัวทำละลายนี้อาจทำได้หลายวิธี คือ

2.2.1 แบบแช่ (Immersion) เป็นการสกัดโดยนำเมล็ดพืชที่ผ่านขั้นตอนเตรียมวัตถุดิบแล้ววางแช่ในตัวทำละลาย Hexane เมื่อน้ำมันถูกสกัดออกมาจะผสมปนอยู่กับตัวทำละลาย ถ้าแช่ไว้ครบตามระยะเวลาที่กำหนดแล้วจึงจะใช้ความร้อนเข้าช่วยเพื่อให้ตัวทำละลายระเหยออกมาเหลือแต่น้ำมันดิบไว้

2.2.2 แบบซึมผ่าน (Percolation) วิธีนี้ให้พ่นตัวทำละลายผ่านจนท่วมเมล็ดพืชแล้วปล่อยให้ตามกำหนดเวลาให้ซึมเข้าไปในเมล็ดพืชเพื่อสกัดเป็นน้ำมันดิบออกมา

2.2.3 แบบผสมระหว่างการแช่และการซึมผ่าน (Percolation Immersion) คือการพ่นแล้วทิ้งเมล็ดพืชให้แช่อยู่ในตัวทำละลายตามกำหนดเวลาแล้วจึงแยกน้ำมันดิบออกด้วยวิธีระเหยผ่านความร้อน

2.3 การสกัดโดยใช้เครื่องบีบและตัวทำละลาย (Expeller - Solvent Extraaction) เป็นการสกัดน้ำมันด้วยเครื่องบีบแล้วนำกากที่เหลือไปสกัดด้วยตัวทำละลายเพื่อเก็บน้ำมันที่เหลืออยู่กับกากอีกครั้ง

การสกัดน้ำมันพืชโดยวิธีใช้เครื่องบีบหรือตัวทำลายก็ตามในขั้นนี้จะได้ออกมาเป็น น้ำมันดิบ (Crude Oil) ซึ่งยังมี สี กลิ่น รส เศษผง กาก ตลอดจนมีสารบางอย่างที่ติดมากับ เมล็ดพืชตามธรรมชาติ เจือปนอยู่จะต้องผ่านขั้นตอนการทำให้ น้ำมันดิบนี้บริสุทธิ์อีกครั้งหนึ่ง

3. การทำน้ำมันให้บริสุทธิ์ (Refining) คือการกลั่นน้ำมันดิบ โดยวิธีทางเคมี เพื่อปรับสภาพของน้ำมันให้มีสี กลิ่น รส เหมาะแก่การบริโภค ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

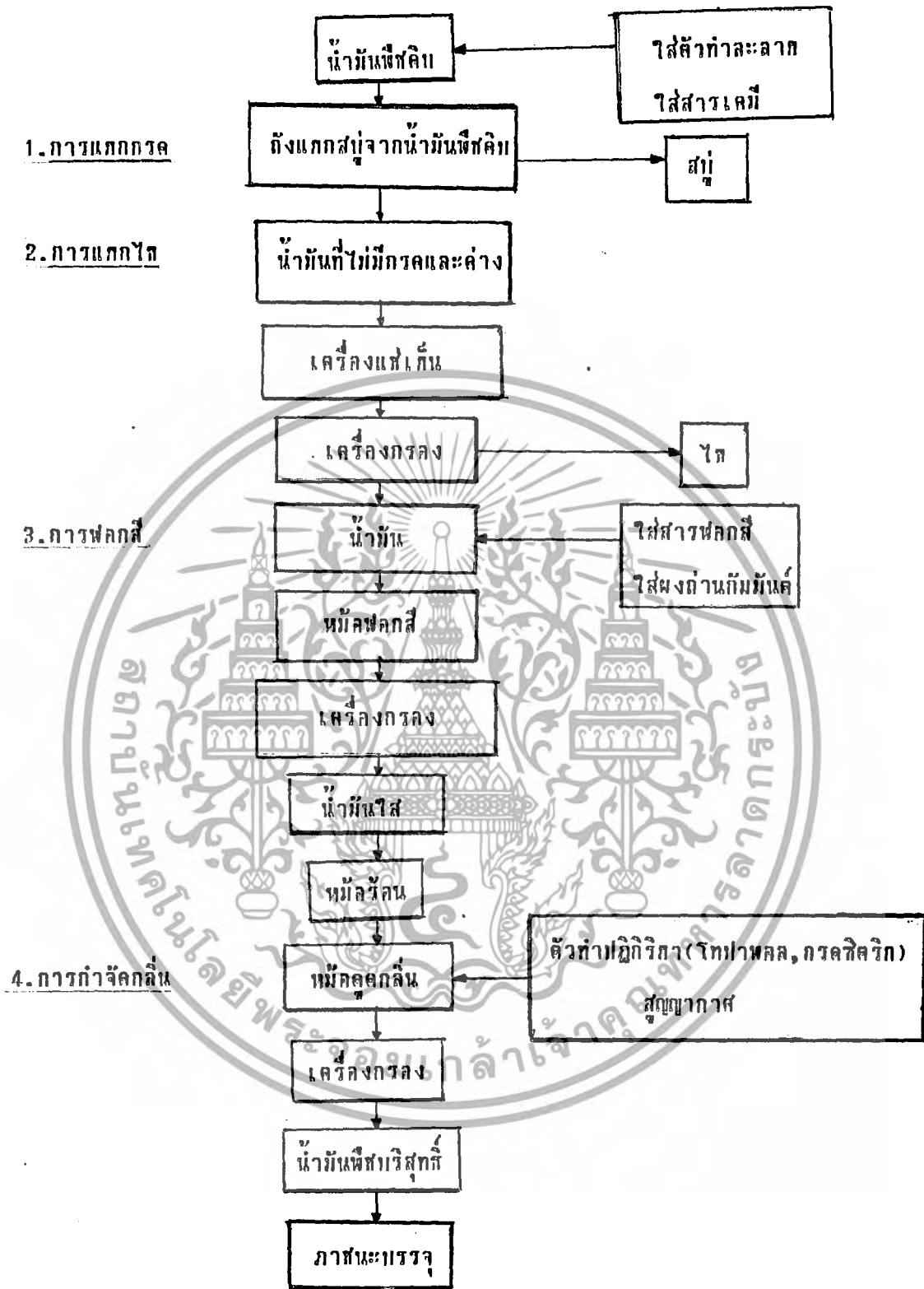
3.1 การกำจัดกรดไขมันอิสระ (Neutralization) ด้วยโซดาไฟ (Caustic Soda) ซึ่งจะแยกน้ำมันที่ปราศจากกรดไขมันอิสระออกมา ส่วนหนึ่งจะได้เป็นสบู่ ส่วนที่เป็นสบู่จะมีสิ่งสกปรก หรือสารบางอย่างที่เจือปนอยู่ในน้ำมันดิบมาก่อนปะปนออกมาด้วย ฉะนั้นน้ำมันที่เหลือจะสะอาดและไม่มีกรด

3.2 การฟอกสี (Bleaching) โดยใช้ผงฟอกสี (Fuller's Earth) และ ผงถ่านกัมมันต์ (Activated Carbon) เป็นตัวฟอกสี แล้วจึงนำไปกรองด้วยเครื่องกรอง (Filter Press) ให้หมดสี

3.3 การกำจัดกลิ่น (Deodorization) โดยการนำไปกลั่นด้วยไอน้ำ (Steam Distillation) ภายใต้สุญญากาศ และอุณหภูมิระหว่าง 140-230 องศาเซลเซียส และใช้เวลาอยู่ระหว่าง 5-12 ชั่วโมง ซึ่งอุณหภูมิจะต่างกันไปตามความเหมาะสมของพืชน้ำมัน ที่นำมาใช้ น้ำมันที่ผ่านขั้นตอนนี้จะปราศจากกลิ่นสามารถบริโภคได้

4. การบรรจุ น้ำมันที่กลั่นกรองเรียบร้อยแล้วจะถูกส่งเข้าเครื่องบรรจุขวดหรือ ภาชนะ อื่น ๆ ต่อไป การบรรจุเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการล่า เลี่ยงน้ำมันซึ่งมี ราคาแพงและมีความไวต่อปฏิกิริยาเคมีกับอากาศมาก ดังนั้นทุกขั้นตอนในการบรรจุจะต้องไม่ให้ น้ำมันถูกกับอากาศโดยตรง โดยการใส่ ไนโตรเจน (Nitrogen) ไล่อากาศออกก่อนและ เครื่องบรรจุควรจะเป็นแบบสุญญากาศ (Vacuum type) เพื่อตัดปัญหาดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1. แผนผังการกลั่นน้ำมันพืชให้บริสุทธิ์
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ผลการศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ผู้บริโภคจำนวน 120 คน โดยอาศัยสัดส่วนจำนวนบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตที่สุ่มได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศ

จากผู้บริโภคที่ทำการศึกษา 120 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และเป็นเพศชายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เหตุผลเนื่องจากน้ำมันพืชเป็นสินค้าที่ใช้ในครัวเรือน ผู้บริโภคชอบในการซื้อส่วนใหญ่จึงมักเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	96	80.00
ชาย	24	20.00
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14187

อายุ

ช่วงอายุของผู้บริโภคสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ช่วง กล่าวคือ อายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.60 อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 อายุ

อายุ(ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
20-29	35	29.20
30-39	26	21.60
40-49	48	40.00
ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	11	9.20
รวม	120	100.00

สถานภาพสมรส

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว โดยมีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 และเป็นโสดจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลของเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาคมเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 6 สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สมรสแล้ว	81	67.50
โสด	39	32.50
รวม	120	100.00

ระดับการศึกษา

ผู้บริโภคร้อยละส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับ ปวช. หรือ ปวส. มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 ส่วนผู้บริโภคร้อยละ 1.67 กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และไม่ได้รับการศึกษามีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 (ตารางที่ 7)

อาชีพ

ผู้บริโภคร้อยละส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาได้แก่อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวจำนวน 26 คนคิดเป็นร้อยละ 21.60 แม่บ้านมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รับราชการมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 นักศึกษา มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 อาชีพรับจ้างจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 อาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 และไม่ได้ออกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบอาชีพ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 7 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา	18	15.00
สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา	37	30.80
สำเร็จการศึกษาชั้น ปวช. หรือ ปวส.	11	9.20
สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือสูงกว่า	43	35.80
กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปริญญาตรี	10	8.40
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.80
รวม	120	100.00

รายได้ต่อเดือน

ผู้บริโภคร้อยละส่วนใหญ่มีรายได้ในร่างมากกว่า 7,000 บาทขึ้นไปจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 3,001-4,000 บาทจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 5,001-6,000 บาท ระหว่าง 6,001-7,000 บาท และผู้ที่ไม่มียาได้มีจำนวนเท่ากันคือ 9 คนคิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 4,001-5,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 อาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พนักงานบริษัทเอกชน	30	25.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	26	21.60
แม่บ้าน	24	20.00
รับราชการ	17	14.10
นักศึกษา	10	8.40
รับจ้าง	8	6.70
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	3.30
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1	0.80
รวม	120	100.00

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผู้บริโภคมี่สมาชิกในครอบครัว 3-4 คน มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30
 รองลงมาเป็นผู้ที่มีสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50
 ผู้ที่มีสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ส่วนผู้ที่มีสมาชิกใน
 ครอบครัว 7-8 คน มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ส่วนผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว
 ตั้งแต่ 9 คนขึ้นไป มีเพียง 2 คนคิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตาราง 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท	17	14.10
3,001-4,000 บาท	15	12.50
4,001-5,000 บาท	2	1.70
5,001-6,000 บาท	9	7.50
6,001-7,000 บาท	9	7.50
มากกว่า 7,000 บาทขึ้นไป	59	49.20
ไม่มีรายได้	9	7.50
รวม	120	100.00
<u>ตารางที่ 10</u> จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1-2 คน	18	15.00
3-4 คน	52	43.30
5-6 คน	39	32.50
7-8 คน	9	7.50
9 คนขึ้นไป	2	1.70
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

พฤติกรรมการใช้น้ำมันในอดีต

ผู้บริโภคน้ำมันพืช 79 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 ในอดีตเคยใช้น้ำมันประเภทอื่น นอกจากน้ำมันพืชซึ่งส่วนใหญ่คือน้ำมันหมูในการประกอบอาหาร มีผู้บริโภคเพียง 41 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.20 ที่ไม่เคยใช้น้ำมันประเภทอื่นในการประกอบอาหารเลย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 พฤติกรรมการใช้น้ำมันในอดีต

การใช้น้ำมันประเภทอื่น ในการปรุงอาหาร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เคย	79	65.80
ไม่เคย	41	34.20
รวม	120	100.00

พฤติกรรมการใช้น้ำมันพืชในปัจจุบัน

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหารเป็นประจำมีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20 มีเพียง 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.80 เท่านั้นที่ใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหารเป็นครั้งคราว (ตารางที่ 12)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 พฤติกรรมการใช้น้ำมันพืชในปัจจุบัน

ความถี่ในการใช้น้ำมันพืชประกอบอาหาร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ใช้เป็นประจำ	107	89.20
ใช้เป็นครั้งคราว	13	10.80
รวม	120	100.00

ประเภทของน้ำมันพืชที่ผู้บริโภคใช้ประจำ

ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมใช้น้ำมันก๊วยเหลียงในการประกอบอาหารมากที่สุดจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาได้แก่ น้ำมันปาล์ม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 น้ำมันรำข้าวมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 น้ำมันพืชชนิดผสมจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 และอื่น ๆ (น้ำมันข้าวโพด, ไม้เนยเนอ) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 (ตารางที่ 13)

สาเหตุที่ใช้น้ำมันก๊วยเหลียง

ผู้บริโภคที่นิยมบริโภคน้ำมันก๊วยเหลียงจำนวน 81 คนมีสาเหตุที่สำคัญที่สุดคือ คุณภาพดี จำนวน 57 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 70.37 สาเหตุถัดมา ได้แก่ ความคุ้นเคย (ใช้มานาน) จำนวน 28 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 34.57 ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น 15 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 18.52 คนใกล้ชิดแนะนำมาให้ใช้และใช้ตามคำโฆษณา มีจำนวนเท่ากันคือ 13 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 16.05 มีราคาถูกจำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.10 มีคุณค่าทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โภชนาการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.64 และช่วยลดไขมันในเส้นเลือด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 13 ประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้เป็นประจำ

ประเภทของน้ำมันพืช	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้ำมันถั่วเหลือง	81	67.50
น้ำมันปาล์ม	15	12.50
น้ำมันรำข้าว	13	10.80
น้ำมันพืชชนิดผสม	7	5.80
อื่น ๆ	4	3.30
รวม	120	100.00

สาเหตุที่ใช้ไขมันปาล์ม

ผู้บริโภคนิยมบริโภคไขมันปาล์มจำนวน 15 คน มีสาเหตุสำคัญ คือ มีราคาถูก คุณภาพดี และไม่มีการปนเปื้อน มีจำนวนเท่ากับคือ 6 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 40.00 สาเหตุถัดมาคือ ใช้มานาน (คุ้นเคย) จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 26.67 สาเหตุสุดท้ายคือ ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น จำนวน 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.33 (ตารางที่ 15)

สาเหตุที่ใช้ไขมันรำข้าว

ผู้บริโภคนิยมบริโภคไขมันรำข้าวจำนวน 13 คน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ใช้มานาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(คุ่นเคย) คุณภาพดี จำนวนเท่ากันคือ 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 30.80 มีประโยชน์ต่อร่างกาย และให้วิตามินเอ มีจำนวนเท่ากันคือ 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 23.10 มีราคาถูก และใช้ตาม คำโฆษณา จำนวนเท่ากัน คือ 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.40 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 14 สาเหตุที่ใช้น้ำมันถั่วเหลืองเป็นประจำ^{1/}

N=81

สาเหตุ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
คุณภาพดี	57	70.37
ใช้มานาน(คุ่นเคย)	28	34.57
ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น	15	18.52
เพื่อนหรือคนใกล้ชิดแนะนำ	13	16.05
ใช้ตามคำโฆษณา	13	16.05
ราคาถูก	9	11.10
มีคุณค่าทางโภชนาการ	7	8.64
ช่วยลดไขมันในเส้นเลือด	6	7.41

หมายเหตุ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

สาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดผสม

ผู้บริโภคนิยมบริโภคน้ำมันพืชชนิดผสมจำนวน 7 คน มีสาเหตุที่สำคัญคือ ใช้ตาม คำโฆษณา จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 57.20 มีราคาถูกจำนวน 3 คำตอบ คิดเป็น ร้อยละ 42.90 มีคุณภาพดีและช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้นมีจำนวนเท่ากันคือ 2 คำตอบ คิด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นร้อยละ 28.60 (ตารางที่ 17)

สาเหตุที่เลือกใช้อื่น ๆ

ผู้บริโภครีบบริโภคน้ำมันพืชชนิดอื่น ๆ (น้ำมันข้าวโพด,ไม่จำกัดประเภท) จำนวน 4 คน มีสาเหตุที่สำคัญคือ คุณภาพดี จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุถัดมา คือ ใช้มานาน มีราคาถูก เพื่อนหรือคนใกล้ชิดแนะนำให้ใช้ และใช้ตามคำโฆษณา มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 50.00 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 15 สาเหตุที่ใช้ น้ำมันปาล์มเป็นประจำ^{1/} N=15

สาเหตุ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
ราคาถูก	6	40.00
คุณภาพดี	6	40.00
ไม่มีกลิ่นเหม็น	6	40.00
ใช้มานาน(คุ้นเคย)	4	26.67
ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดี	2	13.33

หมายเหตุ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

พฤติกรรมการใช้ น้ำมันพืชในการประกอบอาหารนอกเหนือจากการทอดและผัด

ผู้บริโภครีบส่วนใหญ่ไม่เคยนำน้ำมันพืชไปใช้ในการประกอบอาหารอื่นนอกจากการทอด และผัดโดยมีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70 ส่วนผู้ที่เคยใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหารอื่น ๆ อีก (สลัด, ทำขนม, แกง เป็นต้น) มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 16 สาเหตุที่ใช้น้ำมันรำข้าวเป็นประจำ^{1/}

N=13

สาเหตุ	จำนวน(ค่าตอบ)	ร้อยละ
ใช้มานาน(คุ้นเคย)	4	30.80
คุณภาพดี	4	30.80
มีประโยชน์ต่อร่างกาย	3	23.10
มีวิตามินอี	3	23.10
ราคาถูก	2	15.40
ใช้ตามคำโฆษณา	2	15.40

หมายเหตุ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 สาเหตุที่ใช้ไขมันพืชชนิดผสมเป็นประจำ^{1/}

N=7

สาเหตุ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
ใช้ตามคำโฆษณา	4	57.20
ราคาถูก	3	42.90
ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น	2	28.60
คุณภาพดี	2	28.60

หมายเหตุ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 18 สาเหตุที่ใช้น้ำมันประเภทอื่นเป็นประจำ^{1/}

N=4

สาเหตุ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
คุณภาพดี	4	100.00
ราคาถูก	2	50.00
ใช้มานาน(คุ้นเคย)	2	50.00
ใช้ตามคำโฆษณา	2	50.00
เพื่อนหรือคนใกล้ชิดแนะนำ	2	50.00

หมายเหตุ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 การใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหารอื่น ๆ นอกจากการทอดและผัด

การใช้น้ำมันพืช	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	92	76.70
เคย	28	23.30
รวม	120	100.00

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อและบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

สาเหตุที่ผู้บริโภคใช้น้ำมันพืชบรรจุขวด

สาเหตุที่ทำให้ผู้บริโภคนิยมใช้น้ำมันพืชบรรจุขวดมากที่สุดคือ ความสะดวกในการใช้ และเก็บรักษา มีจำนวน 98 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 81.70 รองลงมาได้แก่ ทนซื้อง่ายมีจำนวน 78 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 65.00 คุณภาพดีจำนวน 48 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนเหตุผลที่ว่า มีราคาถูก ใช้ตามคำโฆษณา คำอ้างถึงความปลอดภัยและสุขภาพมีจำนวนเท่ากับคือ 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 7.50 เหตุผลที่มีผู้ตอบน้อยที่สุดคือ มีผู้แนะนำให้ใช้โดยมีเพียง 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 20)

สถานที่ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดเป็นประจำ

ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดจาก ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้ามากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาได้แก่ ร้านขายของชำใกล้บ้านจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 ผู้ที่นิยมซื้อจากร้านสรรพอาหารมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดสดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 และอื่น ๆ (ร้านสหกรณ์ และไม่มีสถานที่ประจำ)
จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 20 เหตุผลที่นิยมใช้น้ำมันพืชบรรจุขวด ^{1/}

N=120

เหตุผล	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
สะดวกในการใช้และเก็บรักษา	98	81.70
หาซื้อง่าย	78	65.00
คุณภาพดี	48	40.00
ราคาถูก	9	7.50
ใช้ตามคำโฆษณา	9	7.50
มีผู้แนะนำให้ใช้	2	1.70
อื่น ๆ	9	7.50

หมายเหตุ ^{1/} : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ความถี่ในการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด

ผู้บริโภคมีความถี่ในการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด เดือนและครั้งมากที่สุดจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาได้แก่ สองอาทิตย์ครั้งจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 สามอาทิตย์ครั้งจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 มากกว่าหนึ่งเดือนต่อครั้งจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ซี่อาทิตย์ละครั้งจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 และอื่น ๆ (ซื้อเมื่อหมด และไม่สามารถระบุได้แน่นอน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 22)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 สถานที่ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดเป็นประจำ

สถานที่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า	70	58.30
ร้านขายของชำใกล้บ้าน	22	18.30
ร้านสรรพอาหาร	17	14.20
ตลาดสด	8	6.70
อื่น ๆ	3	2.50
รวม	120	100.00

ปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้ง

ผู้บริโภคนิยมซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดครั้งละ 1ขวดมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 รองลงมาได้แก่ 2-3 ขวด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ตั้งแต่ 6 ขวดขึ้นไปจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และซื้อครั้งละ 4-5 ขวด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 (ตารางที่ 23)

ขนาดบรรจุของน้ำมันพืชที่ผู้บริโภคซื้อเป็นประจำ

ขนาดบรรจุของน้ำมันพืชที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุดคือ ขนาด 1 ลิตรจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80 รองลงมาได้แก่ ขนาดครึ่งลิตร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ขนาด 2 ลิตร จำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 5.80 และขนาดที่มีผู้น้อยที่สุดคือขนาด 1.5 ลิตร เพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 (ตารางที่ 24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22 ความถี่ในการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด

ความถี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาทิตย์ละครั้ง	4	3.30
2 อาทิตย์ครั้ง	28	23.30
3 อาทิตย์ครั้ง	22	18.30
เดือนละครั้ง	48	40.00
มากกว่า 1 เดือนครั้ง	16	13.30
อื่น ๆ	2	1.70
รวม	120	100.00

ตารางที่ 23 หอของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ผู้บริโภคนิยมใช้เป็นประจำ

น้ำมันพืชบรรจุขวดที่ผู้บริโภคนิยมใช้มากที่สุดคือ อ่องุ่น จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาได้แก่ ก๊าก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 มรกต จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 พาโมลา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 กัทและชิมมี ผู้ใช้เท่ากันจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 คิงจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 มาโซลา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 ไม่มียี่ห้อประจำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 แซมป์ ศรีทองและหยก มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 23 ปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้ง

ปริมาณ(ขวด)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	65	54.20
2-3	37	30.80
4-5	7	5.80
ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป	11	9.20
รวม	120	100.00

ตารางที่ 24 ขนาดบรรจุของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่นิยมซื้อ

ขนาดบรรจุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ครึ่งลิตร	9	7.50
1 ลิตร	100	83.30
1.5 ลิตร	4	3.30
2 ลิตร	7	5.80
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 25 ตารางรายชื่อของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ผู้บริโภคใช้ประจำ

ตราชื่อ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
องุ่น	54	45.00
ก๊าก	22	18.30
มรกต	15	12.50
พาโมลา	7	5.80
ชิม	6	5.00
กัฟ	6	5.00
คิง	3	2.50
มาโซลา	2	1.70
ไม่มีชื่อประจำ	2	1.70
แชมป์	1	0.80
ศรทอง	1	0.80
หยก	1	0.80
รวม	120	100.00

หลักการในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด

หลักพิจารณาในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ผู้บริโภคเลือกตอบมากที่สุดคือ การพิจารณาวัตถุดิบที่นำมาสกัดเป็นน้ำมัน จำนวน 70 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมา ได้แก่ การพิจารณาที่สีของน้ำมันพืช จำนวน 68 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 56.70 การพิจารณาที่หีบห่อภาชนะบรรจุจำนวน 57 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 47.50 นั้น การพิจารณาเครื่องหมายอยุ่ฉานการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรมจำนวน 54 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 45.00 การดูวันที่ผลิตและวันหมดอายุจำนวน 46 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 38.30 การพิจารณาตราชี้หือ 39 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 32.50 การพิจารณาราคาต้องถูกไว้ก่อนจำนวน 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 16.70 ประกอบอาหารแล้วต้องไม่มีกลิ่น จำนวน 7 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 5.80 พิจารณาที่ของแถมหรือของสมนาคุณ 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 3.30 และพิจารณาที่อื่น ๆ จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 8.30 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 หลักในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด N=120

หลักในการเลือกซื้อ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
พิจารณาวัตถุดิบที่นำมาสกัดเป็นน้ำมันพืช	70	58.30
สีใสไม่มีตะกอน	68	56.70
พิจารณาหีบห่อภาชนะบรรจุ	57	47.50
พิจารณาเครื่องหมาย ออ. และ	54	45.00
มาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม		
ดูวันที่ผลิตและวันหมดอายุ	46	38.30
พิจารณาตราชี้หือ	39	32.50
ราคาต้องถูกไว้ก่อน	20	16.70
ประกอบอาหารแล้วต้องไม่มีกลิ่น	7	5.80
ต้องมีของแถมหรือของสมนาคุณ	4	3.30
อื่น ๆ	3	2.50

หมายเหตุ^{1/}: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริโภค

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรสชาติของน้ำมันพืชบรรจุขวด

ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดมีรสชาติดี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ผู้ที่เห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดมีรสชาติพอใช้มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ส่วนผู้ที่เห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดมีรสชาติดีมากและเห็นว่าต้องปรับปรุงรสชาติมีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรสชาติของน้ำมันพืชบรรจุขวด

ระดับความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดีมาก	2	1.70
ดี	74	61.70
พอใช้	42	35.00
ต้องปรับปรุง	2	1.70
รวม	120	100.00

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลิ่นและสีของน้ำมันพืชบรรจุขวด

ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดมีกลิ่นและสีดี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 ผู้ที่เห็นว่ากลิ่นและสีพอใช้มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 ส่วนผู้ที่เห็นว่า กลิ่นและสีดีมากมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และที่เหลืออีก 2 คน คิดเป็นเอกสสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 1.70 เห็นว่ายังต้องปรับปรุงกลิ่นและสี (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลิ่นและสีของน้ำมันพืชบรรจุขวด

ระดับความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดีมาก	9	7.50
ดี	68	56.70
พอใช้	41	34.20
ต้องปรับปรุง	2	1.70
รวม	120	100.00

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมันพืช

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เห็นว่าภาชนะที่ใช้บรรจุน้ำมันพืชมีคุณสมบัติดี จำนวน 74 คนคิดเป็นร้อยละ 61.70 ผู้ที่เห็นว่าภาชนะบรรจุมีคุณสมบัติพอใช้มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 ส่วนผู้ที่เห็นภาชนะบรรจุมีคุณสมบัติดีมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และผู้ที่เห็นว่าควรปรับปรุงภาชนะบรรจุมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 29)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาจำหน่ายปลีกของน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตร

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เห็นว่าน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตร มีราคาจำหน่ายปลีกเหมาะสมดีแล้วจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30 ผู้ที่เห็นว่ามีราคาแพงมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนผู้ที่เห็นว่ามีราคาแพงมากและมีราคาถูกมีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมันพืช

ระดับความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดีมาก	15	12.50
ดี	74	61.70
พอใช้	29	24.20
ต้องปรับปรุง	2	1.70
รวม	120	100.00

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาจำหน่ายปลีกของน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตร

ระดับความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
แพงมาก	2	1.70
แพง	40	33.30
เหมาะสมดีแล้ว	76	63.30
ราคาถูก	2	1.70
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อและเลือกตรายี่ห้อ

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เห็นว่าการโฆษณา มีส่วนช่วยในการเลือกตรายี่ห้อได้บ้างเล็กน้อย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 ผู้ที่เห็นว่าการโฆษณามีส่วนช่วยในการเลือกตรายี่ห้อได้มาก มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 ผู้ที่เฉย ๆ ไม่แน่ใจว่าช่วยได้มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ส่วนผู้ที่เห็นว่าการโฆษณาไม่มีส่วนช่วยเลยมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 และผู้ที่เห็นว่าการโฆษณามีส่วนช่วยในการเลือกตรายี่ห้อได้มากอย่างยิ่งมีเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อและเลือกตรายี่ห้อ

ระดับความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ช่วยเลย	17	14.20
ช่วยได้บ้างเล็กน้อย	55	45.80
ช่วยได้มาก	28	23.30
ช่วยได้มากอย่างยิ่ง	2	1.70
เฉย ๆ ไม่แน่ใจว่าช่วยได้	18	15.00
รวม	120	100.00

สื่อโฆษณาการขายที่พบเห็นมากที่สุด

สื่อโฆษณาการขายที่ผู้บริโภคพบเห็นมากที่สุดคือ โทรทัศน์ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ จำนวนเท่ากันคือ 5 คน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 4.20 สื่อโฆษณาที่ประชากรตัวอย่างพบเห็นน้อยที่สุดคือ วิทยุและสื่อโฆษณาอื่น ๆ เช่น แผ่นป้ายโฆษณา ใบปิดโฆษณา มีจำนวนเท่ากัน คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 สื่อโฆษณาการขายที่ผู้บริโภคพบเห็นมากที่สุด

ประเภทของสื่อโฆษณาการขาย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โทรทัศน์	102	85.00
หนังสือพิมพ์	5	4.20
นิตยสารต่าง ๆ	5	4.20
วิทยุ	4	3.30
อื่น ๆ	4	3.30
รวม	120	100.00

การส่งเสริมการขาย

การส่งเสริมการขายที่ผู้บริโภคชอบมากที่สุดคือ การลดราคา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้แก่ การเพิ่มปริมาณแต่ยังคงขายในราคาเดิม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 การแจกหรือแถมของสมนาคุณมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และการส่งเสริมการขายประเภทอื่น ๆ (แนะนำวิธีประกอบอาหาร) จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 3.30 ตามลำดับ (ตารางที่ 33)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขึ้นราคาขายของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ใช้ประจำ

ผู้บริหารส่วนใหญ่คิดว่าถ้าน้ำมันพืชที่ใช้ประจำขึ้นราคาจะหันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่มีราคาถูกกว่า จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ผู้ที่คิดว่าจะยังคงใช้ยี่ห้อเดิมมีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ผู้ที่คิดว่าจะลดปริมาณการใช้ยี่ห้อเดิมลงมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 ผู้ที่คิดว่าจะหันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่มีคุณภาพดีกว่าแต่ราคาเท่ากัน มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ส่วนผู้ที่ยังตัดสินใจไม่ได้คิดอยู่กับสถานการณ์ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 ผู้ที่คิดว่าจะเลิกบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดไปเลย มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของผู้บริโภคจำแนกตามประเภทของการส่งเสริมการขาย

การส่งเสริมการขาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การลดราคา	72	60.00
การเพิ่มปริมาณแต่ยังคงขายในราคาเดิม	33	27.50
การแจกหรือแถมของสมนาคุณ	11	9.20
อื่น ๆ	4	3.30
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นต่อการขึ้นราคาขายของน้ำมันพืชบรรจุขวดยี่ห้อที่ใช้ประจำ

ความคิดเห็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
หันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่ราคาถูกลงกว่า	57	47.50
ยังคงใช้ยี่ห้อเท่าเดิม	37	30.80
ลดปริมาณการใช้ลง	11	9.20
หันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่มีคุณภาพดีกว่าแต่ราคาเท่ากัน	9	7.50
ยังตัดสินใจไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์	5	4.20
เลิกบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดไปเลย	1	0.80
รวม	120	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดสอบสมมติฐาน

ในกรณีที่ข้อมูลซึ่งนำมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขหรือค่าที่แน่นอนได้ เช่น ความคิดเห็น ความชอบ หรือ คุณภาพของสินค้า ฯลฯ แต่วัดออกมาเป็นระดับต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ ความคิดเห็น อาจแบ่งได้เป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ความสนใจแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ สนใจมาก สนใจบ้าง ไม่สนใจ ความชอบแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ชอบมาก ชอบปานกลาง ชอบน้อย ไม่ชอบเลย คุณภาพสินค้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง ข้อมูลที่ประกอบด้วยระดับต่าง ๆ ของตัวแปรเหล่านี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติโดยใช้สถิติ "z" หรือสถิติ "t"

ดังนั้นการนำสถิติมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวก็คือ การใช้สถิติที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ (Chi - square distribution) ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็น χ^2 และการทดสอบไคสแควร์ สามารถนำไปใช้ทดสอบได้ 4 กรณี คือ

1. นำไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับอัตราส่วนของลักษณะต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ เช่น อัตราส่วนของลูกค้าที่ชอบบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปยี่ห้อหนึ่ง มาก ปานกลาง น้อยเท่ากับ 3:2:1
2. นำไปใช้ในการทดสอบว่าข้อมูลมีการแจกแจงตามที่คาดไว้หรือไม่ เช่น มี การแจกแจงแบบปกติ หรือแบบทวินาม
3. นำไปใช้ทดสอบความแปรปรวนของประชากรตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไปว่าเท่ากันหรือไม่
4. นำไปใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับต่าง ๆ ของข้อมูล 2 ลักษณะ เช่น ลักษณะความสนใจและเพศของลูกค้ามีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้การทดสอบไคสแควร์ในกรณีที่ 4 ซึ่งเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการทดสอบความเป็นอิสระ (independent) กล่าวคือ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการทดสอบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานความเป็นอิสระ คือ จำนวนความถี่ของสิ่งตัวอย่างที่เบี่ยงส่วนประกอบของลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวแปรทั้งสอง เช่น ในการทดสอบความเป็นอิสระระหว่างเพศและสีของรถยนต์ที่ซื้อมาใช้ ตัวแปรตัวที่หนึ่งคือ เพศ ซึ่งมี 2 เพศ หรือ 2 ลักษณะ คือ ชายและหญิง ตัวแปรที่สองคือ สีของรถยนต์ที่ใช้ สมมติว่า มี 4 ลักษณะ คือ สีดำ สีน้ำเงิน สีแดง และสีขาว เป็นต้น

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเป็นอิสระคือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} คือ ความถี่ของลักษณะที่ประกอบด้วยลักษณะที่ i ของตัวแปรตัวที่หนึ่งและลักษณะที่ j ของตัวแปรตัวที่สอง

$n_{i.}$ คือ ความถี่รวมของลักษณะที่ i ของตัวแปรที่หนึ่งและทุก ๆ ลักษณะของตัวแปรตัวที่สอง

$n_{.j}$ คือ ความถี่รวมของลักษณะที่ j ของตัวแปรที่สองและทุก ๆ ลักษณะของตัวแปรตัวที่หนึ่ง

n คือ ความถี่รวมทั้งหมด และ ทุก ๆ ลักษณะของตัวแปร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$E_{i,j}$ คือ ความถี่ที่คาดว่าจะ เป็นของลักษณะที่ประกอบด้วยลักษณะที่ i ของตัวแปรตัวที่หนึ่งและลักษณะที่ j ของตัวแปรตัวที่สอง

r คือ จำนวนลักษณะของตัวแปรตัวที่หนึ่ง

c คือ จำนวนลักษณะของตัวแปรตัวที่สอง

ค่าของ $E_{i,j}$ สามารถหาได้โดยตรงจากค่า $O_{i,j}$ ซึ่งเป็นข้อมูลจากสิ่งตัวอย่าง ที่เลือกมาจากประชากร ดังนี้

$$E_{i,j} = (n_{i.} * n_{.j}) / n$$

เช่น $E_{11} = (n_{1.} * n_{.1}) / n$

$$E_{12} = (n_{1.} * n_{.2}) / n$$

สมมติฐานเพื่อการทดสอบความเป็นอิสระ คือ

H_0 : ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน หรือตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระต่อกัน หรือตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

เราจะยอมรับสมมติฐาน H_0 ถ้าค่า χ^2 ที่คำนวณได้จากสูตรข้างต้นน้อยกว่าหรือเท่ากับค่า χ^2 จากตารางไคสแควร์ ที่องศาแห่งความเป็นอิสระ $(r-1)(c-1)$ และระดับนัยสำคัญ α

ในกรณีที่ตัวแปรแต่ละตัวแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ และคำนวณสิ่งตัวอย่างที่ใช้ต่ำกว่า 50 ค่า χ^2 ที่คำนวณจากสูตรจะสูงกว่าความเป็นจริงเล็กน้อย เพื่อที่จะให้ค่าที่คำนวณได้มีความถูกต้องใกล้เคียงกับที่ควรจะเป็นจริงมากขึ้น ควรปรับค่าโดยใช้สูตรต่อไปนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{i,j} - E_{i,j})^2}{E_{i,j}}$$

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{i,j} - E_{i,j} - 0.5)^2}{E_{i,j}}$$

เพื่อให้การทดสอบไคสแควร์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้มาก ผู้ทดสอบควรจะต้องระวังในสิ่งต่อไปนี้

1. ขนาดของสิ่งตัวอย่างที่เลือกมาจากประชากร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาใช้ในการทดสอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ต้องยิ่งใหญ่พอสมควร คือไม่ควรน้อยกว่า 50
2. ความถี่ที่คาดว่าจะจะเป็นหรือตามทฤษฎีของแต่ละลักษณะไม่ควรต่ำกว่า 5 ในกรณีที่มีความถี่ที่คาดว่าจะจะเป็นของลักษณะอื่นที่อยู่ติดกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1

ขนาดของครอบครัวและปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้งเป็นอิสระต่อกัน

วิธีการทดสอบสมมติฐาน

H_0 : ขนาดของครอบครัวและปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้งเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : ขนาดของครอบครัวและปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้งไม่เป็นอิสระต่อกัน

นำค่า $n_{1.}, n_{.1}, n$ ที่ได้จากการแจกแจงความถี่ของขนาดของครอบครัวและปริมาณการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้ง (ตารางที่ 35) มาคำนวณหาค่า $E_{1.}$ จากสูตร $E_{1.} = (n_{1.} * n_{.1}) / n$ ค่า $E_{1.}$ ที่ได้บางค่าน้อยกว่า 5 จึงต้องรวมค่า $E_{1.}$ ในเชิงใด ๆ ก็ตาม ให้ได้มากกว่า หรือเท่ากับ 5 นำค่า $O_{1.}$ และ $E_{1.}$ ที่ปรับแล้วทุกค่ามาคำนวณหาค่า X^2 ค่า X^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 8.24 นำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่า X^2 ที่ได้จากการเปิดตาราง X^2 -distribution ซึ่งมีค่า $X^2_{0.05, 15} = 24.9958$ (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 35 แสดงค่า O_{ij} และค่า E_{ij} ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

ปริมาณการซื้อ	ขนาดของครอบครัว					รวม ($n_{.j}$)
	1-2 คน	3-4 คน	5-6 คน	7-8 คน	9 คนขึ้นไป	
1 ขวด	12(9.80)	35(28.20)	11(21.12)	5(4.87)	2(1.10)	65
2-3 ขวด	6(5.56)	13(16.30)	14(12.02)	1(2.80)	0(0.62)	37
4-5 ขวด	0(1.05)	2(3.03)	5(2.30)	0(0.52)	0(0.12)	7
6 ขวดขึ้นไป	0(1.65)	2(4.80)	9(3.60)	0(0.82)	0(0.20)	11
รวม($n_{i.}$)	18	52	39	9	2	120

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าที่ได้ตามทฤษฎีหรือค่าคาดหวัง (Expected frequency : E_{ij})

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 36 รวมค่า $O_{i,j}$ และค่า $E_{i,j}$ (น้อยกว่า 5) เข้าด้วยกัน

$O_{i,j}$ ^{1/}	$E_{i,j}$ ^{2/}	
12	9.80	
35	28.20	
11	21.12	
7	5.97	$X^e = 8.24$
6	5.56	
13	16.03	
18	15.44	
7	7.00	
11	11.07	

หมายเหตุ 1/ ค่า $O_{i,j}$ หลังจากรวมชั้นที่มี $O_{i,j}$ น้อยกว่า 5 แล้ว

2/ ค่า $E_{i,j}$ หลังจากรวมชั้นที่มี $E_{i,j}$ น้อยกว่า 5 แล้ว

จากการนำค่า X^2 ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า X^2 ที่ได้จากการเปิดตาราง พบว่า ค่า X^2 ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ที่ได้จากการเปิดตาราง เราจึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ขนาดของครอบครัวและปริมาณการซื้อน้ำมันพืช บรรจุขวดในแต่ละครั้งเป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2

ประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้เป็นประจำและสาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้นเป็นอิสระต่อกัน

วิธีทดสอบสมมติฐาน

H_0 : ประเภทของน้ำมันที่ใช้เป็นประจำและสาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้นเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : ประเภทของน้ำมันที่ใช้เป็นประจำและสาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน

นำค่า n_{11} , n_{12} , n_{21} , n_{22} ที่ได้จากการแจกแจงความถี่ของประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้เป็นประจำ และสาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้น (ตารางที่ 37) มาคำนวณหาค่า E_{11} จากสูตร $E_{11} = (n_{1.} * n_{.1}) / n$ ค่า E_{11} ที่ได้บ่งค่าน้อยกว่า 5 จึงต้องรวมค่า E_{11} ในชั้นใกล้เคียงกันให้ได้มากกว่า หรือ เท่ากับ 5 ค่า 0_{11} และ E_{12} ที่ปรับแล้วทุกค่ามาคำนวณหาค่า χ^2 ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 22.20 นำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่า χ^2 ที่ได้จากการเปิดตาราง χ^2 -distribution ซึ่งมีค่า $\chi^2_{0.05, 24} = 36.415$ (ตารางที่ 38)

จากการนำค่า χ^2 ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า χ^2 ที่ได้จากการเปิดตารางพบว่า ค่าที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าที่ได้จากการเปิดตาราง เราจึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประเภทของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ใช้เป็นประจำและสาเหตุที่ใช้น้ำมันพืชชนิดนั้นเป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 37 แสดงค่า O_{ij} และค่า E_{ij} ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

ประเภท ของน้ำมันพืช	ส่วนต่อไร่							รวม ($n_{i.}$)
	ราคาถั่ว ไร่	ใช้มานาน ไร่	คุณภาพดี ไร่	คนใกล้ชิด ไร่	ทำให้อาหาร ไร่	ใช้สามคำ ไร่	อื่น ๆ ไร่	
น้ำมันถั่วเหลือง	9(15.90)	28(26.40)	57(51.00)	17(10.30)	15(13.20)	13(15.00)	13(17.40)	148
น้ำมันปาล์ม	8(2.50)	4(4.30)	6(8.20)	0(1.70)	2(2.10)	0(2.40)	6(2.80)	24
น้ำมันรำข้าว	2(1.90)	4(4.30)	4(6.20)	0(1.30)	0(1.60)	2(1.80)	6(2.10)	18
น้ำมันพืชชนิดผสม	2(1.10)	7(2.00)	2(4.00)	0(0.80)	2(1.00)	4(1.10)	0(1.30)	11
อื่น ๆ	2(1.20)	2(2.10)	4(4.10)	2(0.80)	0(1.10)	2(1.20)	0(1.40)	12
รวม ($n_{.j}$)	22	33	79	15	19	21	25	213

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าที่ได้ตามสูตรหรือค่าคาดหวัง (Expect of Frequency : E_{ij})

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 38 รวมค่า $O_{i,j}$ และค่า $E_{i,j}$ (น้อยกว่า 5) เข้าด้วยกัน

$O_{i,j}^{1/}$	$E_{i,j}^{2/}$
9	15.30
28	26.40
57	51.00
13	10.40
15	13.20
13	15.00
13	17.40
6	2.50
10	12.50
8	9.00
6	5.10
6	10.90
6	2.10
5	7.10
6	4.20
12	11.90

$\chi^2 = 22.20$

หมายเหตุ ^{1/} ค่า $O_{i,j}$ หลังจากรวมชั้นที่มี $O_{i,j}$ น้อยกว่า 5 แล้ว

^{2/} ค่า $E_{i,j}$ หลังจากรวมชั้นที่มี $E_{i,j}$ น้อยกว่า 5 แล้ว
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพฯ จากประชากร ตัวอย่างที่สุ่มได้ทั้งหมด 120 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สภาพทั่วไปของผู้บริโภค

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงถึงร้อยละ 80 ช่วงอายุที่มีจำนวนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 40-49 ปี ส่วนมากจะเป็นผู้ที่สมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือนของผู้บริโภคส่วนใหญ่มากกว่า 7,000 บาทขึ้นไป และส่วนใหญ่มีขนาดครอบครัว ประมาณ 3-4 คน

พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ในอดีตจะเคยใช้น้ำมันประเภทอื่นนอกจากน้ำมันพืชในการประกอบอาหาร น้ำมันที่ผู้บริโภคเคยใช้ส่วนใหญ่คือ น้ำมันหมู ในปัจจุบันผู้บริโภคส่วนมากหันมาใช้น้ำมันพืชประกอบอาหารเป็นประจำ มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้น้ำมันพืชประกอบอาหารเป็นครั้งคราว น้ำมันพืชชนิดที่บริโภคนิยมใช้มากที่สุดคือ น้ำมันถั่วเหลือง รองลงมาได้แก่ น้ำมันปาล์ม สาเหตุที่บริโภคนิยมใช้น้ำมันพืชชนิดดังกล่าวคือ น้ำมันพืชชนิดนี้มีคุณภาพดี รองลงมาได้แก่ มีความคุ้นเคยและใช้มานาน และผู้บริโภคยังเคยนำน้ำมันพืชไปประกอบอาหารประเภทอื่น ๆ อีกนอกจากการทอดและผัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อและบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

สาเหตุสำคัญที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมใช้น้ำมันพืชบรรจุขวด คือ น้ำมันพืชบรรจุขวดมีคุณภาพดี รongลงมาคือ ความสะดวกในการใช้และเก็บรักษา อีกทั้งยังหาซื้อได้ง่าย สถานที่ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อสินค้าเป็นประจำส่วนใหญ่ได้แก่ ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าตกประมาณ เดือนละครั้ง และส่วนใหญ่จะซื้อครั้งละ 1 ขวด ขนาดบรรจุที่นิยมซื้อมากที่สุดคือ ขนาด 1 ลิตร สำหรับตรายี่ห้อที่เป็นที่นิยมบริโภคมากที่สุดคือ ตรารองุ่น รongลงมาได้แก่ ตรามรกต ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีหลักเกณฑ์ในการเลือกซื้อสินค้าดังต่อไปนี้ พิจารณาวัตถุดิบที่นำมาสกัดเป็นน้ำมันพืช สีต้องใสไม่มีตะกอน และพิจารณาจากต้องระบุวันที่ผลิตและวันหมดอายุ อีกทั้งต้องมีตราขององค์การอาหารและยาหรือ ออย. และตรามาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม

ความคิดเห็นของผู้บริโภค

ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับ รสชาติ กลิ่น สี และภาชนะที่ใช้บรรจุน้ำมันพืช อยู่ในเกณฑ์ดี ทางด้านราคาส่วนใหญ่จะเห็นว่า น้ำมันพืชขนาดบรรจุ 1 ลิตรที่ขายในปัจจุบันมีราคาที่เหมาะสมดีแล้ว และส่วนใหญ่คิดว่าภาชนะที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจซื้อหรือเลือกตรายี่ห้อได้บ้างเล็กน้อย สีโฆษณาที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่พบเห็นสินค้ามากที่สุดคือ โทรทัศน์ ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมการลดราคาจำหน่ายมากที่สุด และผู้บริโภคส่วนมากมีความคิดเห็นว่าถ้าน้ำมันพืชยี่ห้อที่ตนใช้อยู่เป็นประจำขึ้นราคาขายก็จะหันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่มีราคาถูกลง

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ขนาดของครอบครัวและปริมาณการชื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดในแต่ละครั้งเป็นอิสระ

ต่อกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประเภทของน้ำมันพืชที่ใช้ประจำและเหตุผลในการใช้น้ำมันชนิดนั้นเป็นอิสระ

ต่อกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดในเขตกรุงเทพมหานคร จากผู้บริโภคทั้งหมด 120 คน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านตัวผลิตภัณฑ์ บริษัทผู้ผลิตควรพยายามรักษาคุณภาพสินค้าของตนเองให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ พยายามใช้สารกันเหิน และสารเคมีต่าง ๆ ในขั้นตอนการผลิตน้ำมันให้น้อยที่สุด ภาชนะบรรจุควรออกแบบให้สะดวก ทนทานต่อการใช้ และการเก็บรักษา เช่น รูปทรงที่สามารถหยิบใช้ได้ถนัดมือ ฝาปิดสามารถป้องกันการไหลซึมของน้ำมันได้ และที่สำคัญที่สุดคือควรเน้นถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

2. การกำหนดราคาจำหน่าย ผู้ผลิตควรกำหนดราคาจำหน่ายน้ำมันพืชบรรจุขวด โดยเฉพาะน้ำมันพืชขนาดบรรจุ 1 ลิตร ให้มีความเหมาะสมตามกลุ่มลูกค้าในแต่ละระดับ ซึ่งจะช่วยให้ผู้จำหน่ายสามารถขายสินค้าได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงช่องทางในการจำหน่ายด้วย โดยบริษัทผู้ผลิตควรมีการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคอย่างทั่วถึงแม้ว่าสถานที่ที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ นิยมซื้อสินค้าคือ ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้าแต่ตลาดระดับล่าง ๆ ยังนิยมที่จะซื้อจากแหล่งที่อยู่ใกล้บ้านมากกว่า

3. การส่งเสริมการขาย ปัจจุบันผู้บริโภคมีทางเลือกมากมายในการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวดและสามารถหาสินค้าของบริษัทอื่น ๆ ทดแทนได้ ด้วยเหตุนี้บริษัทแต่ละบริษัทจึงต้องเสนอสิ่งจูงใจบางอย่างที่จะกระตุ้นลูกค้าให้ซื้อสินค้าของตนแทน ดังนั้นการส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การมัดใจผู้บริโภคให้มีความภักดีต่อตราสินค้าของตนสิ่งจูงใจที่สำคัญในการส่งเสริมการจำหน่ายที่นิยมใช้กันมากที่สุดได้แก่ การลดราคาจำหน่ายของสินค้า การเน้นไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ผู้บริโภคเห็นถึงความแตกต่างในตัวสินค้าของบริษัทผู้ผลิตแต่ละราย การแจกแถมของสมนาคุณต่าง ๆ เช่น คุกกี้ส่วนลด คู่มือประกอบอาหาร เป็นต้น หรือการส่งชิ้นส่วนชิงโชคของรางวัล

4. การโฆษณา การโฆษณานี้ว่ามีส่วนช่วยในการขายมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การโฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันเป็นสื่อการโฆษณาที่ผู้บริโภคมีโอกาสได้พบเห็นสินค้ามากที่สุด และในการโฆษณานั้น ผู้ผลิตควรเน้นถึงประโยชน์ของการบริโภคน้ำมันพืช และควรมีการแสดงให้ผู้บริโภคเห็นว่าน้ำมันพืชสามารถที่จะนำไปใช้ประกอบอาหารประเภทอื่น ๆ ได้อีกมากนอกจากการทอดและผัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

นิรนาม. 2526. "น้ำมันพืชชนิดใดควรแก่การบริโภค". สายชล. 2,15 (ส.ค.-พ.ธ. 2526): น. 3-6.

นิรนาม. 2529. "น้ำมันพืชใกล้เคือด...สีเวอร์แฉวรบชนัก...ทินย...ฯลฯ". คู่แข่ง. 67,6 (เมษายน 2529): น.32-36.

นิรนาม. 2532. "ตลาดน้ำมันพืช'คลอเรสเคอรอล, ราคากลยุทธ์ธรรมดาที่ไม่ธรรมดา". มีเดีย. 6,66 (ธันวาคม 2532): น. 96-101.

ประคอง ภรรณสุด. 2525. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.

ประเทืองศรี สินชัยศรี. 2532. "เทคนิคการเลือกซื้อน้ำมันพืชเพื่อการบริโภค". เคหการเกษตร. 5,13 (พฤษภาคม 2532): น. 121-124.

ปัญญา สุขสมอรทด. 2525. ความคิดเห็นของผู้บริโภคน้ำมันพืชในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริลักษณ์ ส่วยบำรุง. 2534. การศึกษาภาวะการตลาดน้ำมันพืชบรรจุขวดในประเทศ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สรชัย นิสาลบุตร. 2530. สถิติเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ หน้าที่ 8-15.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมไว้สำหรับอ้างอิงเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

เรื่อง : พฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามชุดที่

สถานที่ทำการสัมภาษณ์

วันที่ทำการสัมภาษณ์/...../.....

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าคำตอบที่ท่านต้องการตอบและกรอกข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพสมรส
 1. โสด 2. สมรสแล้ว 3. อื่น ๆ ระบุ.....
4. ระดับการศึกษา
 1. สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา 2. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 3. สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. หรือ ปวส.
 4. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. อาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์

- () 1. รับราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 () 3. พนักงานบริษัทเอกชน () 4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 () 5. แม่บ้าน () 6. ไม่ได้ประกอบอาชีพ
 () 7. อื่น ๆ โปรดระบุ

6. รายได้ต่อเดือนของผู้ให้สัมภาษณ์

- () 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท () 2. 3,001 - 4,000 บาท
 () 3. 4,001 - 5,000 บาท () 4. 5,001 - 6,000 บาท
 () 5. 6,001 - 7,000 บาท () 6. มากกว่า 7,000 บาทขึ้นไป

7. ขนาดของครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์

- () 1. 1 คน () 2. 2 คน () 3. 3-4 คน
 () 4. 5-6 คน () 5. 7-8 คน () 6. 9 คนขึ้นไป

ส่วนที่ 2 : พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

8. ในอดีตท่านใช้น้ำมันประเภทอื่นในการปรุงอาหารหรือไม่

- () 1. ไม่เคย
 () 2. เคย โปรดระบุประเภทของน้ำมัน

9. ปัจจุบันท่านใช้น้ำมันพืชในการปรุงอาหารเป็นประจำหรือไม่

- () 1. ใช้เป็นประจำ () 2. ใช้เป็นครั้งคราว

10. น้ำมันพืชประเภทใดที่ท่านใช้ในการปรุงอาหารเป็นประจำ

- () 1. น้ำมันถั่วเหลือง () 2. น้ำมันปาล์ม () 3. น้ำมันรำข้าว
 () 4. น้ำมันพืชชนิดผสม () 5. อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. สาเหตุที่ท่านเลือกใช้และบริโภคประเภทของน้ำมันตามข้อ 10 (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. มีราคาถูก () 2. ใช้มานาน (คุ้นเคย)
- () 3. มีคุณภาพดี () 4. เพื่อนหรือคนใกล้ตัวแนะนำให้ใช้
- () 5. ช่วยทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น () 6. ใช้ตามคำโฆษณา
- () 7. อื่น ๆ ระบุ.....

12. นอกจากการประกอบอาหารประเภท ทอดและผัดแล้ว ท่านเคยใช้น้ำมันพืชไปประกอบอาหารประเภทอื่นอีกหรือไม่

- () 1. ไม่เคย
- () 2. เคย โปรดระบุประเภทของอาหาร.....

ส่วนที่ 3 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อและบริโภคน้ำมันพืชบรรจุขวด

13. สาเหตุที่ท่านใช้น้ำมันพืชบรรจุขวด ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. สะดวกในการใช้และการเก็บรักษา () 2. มีคุณภาพดี
- () 3. มีผู้แนะนำให้ใช้ () 4. มีราคาถูก
- () 5. หาซื้อง่าย () 6. ใช้ตามคำโฆษณา
- () 7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. โดยปกติท่านซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดจากที่ใดเป็นประจำ

- () 1. ร้านขายของชำใกล้บ้าน
- () 2. ตลาดสด
- () 3. ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า
- () 4. ร้านสรรพอาหาร เช่น ฟู๊ดแลนด์
- () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. ความถี่ในการซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวด
- () 1. อาทิตย์ละ 1 ครั้ง () 2. ซัปดาห์ละ 2 อาทิตย์ต่อครั้ง
- () 3. ซัปดาห์ละ 3 อาทิตย์ต่อครั้ง () 4. ซัปดาห์ละครั้ง
- () 5. มากกว่า 1 เดือนต่อครั้ง () 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
16. โดยปกติท่านซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดประมาณครั้งละกี่ขวด
- () 1. 1 ขวด () 2. มากกว่า 1 ขวด โปรดระบุ.....
17. น้ำมันพืชบรรจุขวดที่ท่านซื้อเป็นประจำมีขนาดบรรจุเท่าไร
- () 1. ครึ่งลิตร () 2. 1 ลิตร
- () 3. 1.5 ลิตร () 4. 2 ลิตร
18. น้ำมันพืชบรรจุขวดชนิดใดที่ท่านชอบมาใช้เป็นประจำ (ตอบเพียง 1 คำตอบ)
- () 1. กูก () 2. กิพ
- () 3. อ่องัน () 4. มรกต
- () 5. ซิม () 6. แซมบี้
- () 7. ยี่ห้ออื่น ๆ โปรดระบุ.....
19. ท่านมีหลักในการเลือกซื้อน้ำมันพืชบรรจุขวดอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () 1. สีต้องใสไม่มีตะกอน
- () 2. ราคาต้องถูกไว้ก่อน
- () 3. พิจารณาวัตถุดิบที่นำมาสกัดเป็นน้ำมันพืช
- () 4. พิจารณาตราสัญลักษณ์
- () 5. ดูวันที่ผลิตและวันที่หมดอายุ
- () 6. ต้องมีซองแถมหรือซองสมนาคุณ
- () 7. พิจารณาที่จลาจลต้องมีตราขององค์การอาหารและยา (อย.)
และมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม
- () 8. พิจารณาที่หีบห่อภาชนะบรรจุ
- () 9. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 : ความคิดเห็นของผู้บริโภค

20. ท่านคิดว่ารสชาติของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ขายอยู่ในปัจจุบัน เป็นอย่างไร
- () 1. ดีมาก () 2. ดี
- () 3. พอใช้ () 4. ต้องปรับปรุง
21. ท่านคิดว่ากลิ่นและสีของน้ำมันพืชบรรจุขวดที่ขายอยู่ในปัจจุบัน เป็นอย่างไร
- () 1. ดีมาก () 2. ดี
- () 3. พอใช้ () 4. ต้องปรับปรุง
22. ท่านคิดว่าภาชนะที่ใช้บรรจุน้ำมันพืช เป็นอย่างไร
- () 1. ดีมาก () 2. ดี
- () 3. พอใช้ () 4. ต้องปรับปรุง
23. ท่านคิดว่าราคาขายปลีกของน้ำมันพืชบรรจุขวดขนาด 1 ลิตรในปัจจุบันมีราคา
- () 1. แพงมาก () 2. แพง
- () 3. เหมาะสมดีแล้ว () 4. ราคาถูก
24. ท่านคิดว่าการโฆษณามีส่วนช่วยให้ท่านตัดสินใจซื้อหรือเลือกตราซื้อได้ง่ายขึ้นหรือไม่
- () 1. ไม่ช่วยเลย () 2. ช่วยได้บ้างเล็กน้อย
- () 3. ช่วยได้มาก () 4. ช่วยได้มากอย่างยิ่ง
- () 5. เจอ ๆ ไม่แน่ใจว่าช่วยได้
25. สื่อโฆษณาการขายประเภทใดที่ท่านพบเห็นบ่อยมากที่สุด (ตอบเพียง 1 คำตอบ)
- () 1. โทรทัศน์ () 2. วิทยุ
- () 3. หนังสือพิมพ์ () 4. นิตยสารต่าง ๆ
- () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26. การส่งเสริมการขายประเภทใดที่ท่านชอบมากที่สุด (ตอบเพียง 1 คำตอบ)

- () 1. การลดราคา
- () 2. การเพิ่มปริมาณแต่ขายในราคาเท่าเดิม
- () 3. การแจกหรือแถมของสมนาคุณ
- () 4. การส่งชิ้นส่วนชิงโชคของรางวัล
- () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

27. ถ้าน้ำมันพืชบรรจุขวดสีห่อที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำราคาขาย ท่านจะ

- () 1. ยังคงใช้อยู่เท่าเดิม
- () 2. ลดปริมาณการใช้ลง
- () 3. หันไปใช้ยี่ห้ออื่นที่มีราคาถูกลงกว่า
- () 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

28. ความคิดเห็นอย่างอื่นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ๓.

โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

SET MORE = OFF/DISK = 'DATA2.LIS'/LENGTH 59/WIDTH 132.

DATA LIST FILE ' DATA1.DAT' / ID 1-3 SEX 5 AGE 7-8 MAR 10 EDU 12

CAREER 14 INCOME 16 FAM 18

Aa 20 Ab 22 Ac 24 Ad 26-32 Ae 34

Ba 36-42 Bb 44 Bc 46 Bd 48 Be 50

Bf 52 Bg 54-62

Ca 64 Cb 66 Cc 68 Cd 70 Ce 72

Cf 74 Ci 76 Cj 78.

FREQUENCY SEX 5 AGE 7-8 MAR 10 EDU 12 CAREER 14 INCOME 16 FAM 18.

FREQUENCY Aa 20 Ab 22 Ac 24 Ad 26-32 Ae 34 .

FREQUENCY Ba 36-42 Bb 44 Bc 46 Bd 48 Be 50 Bf 52 Bg 54-62.

FREQUENCY Ca 64 Cb 66 Cc 68 Cd 70 Ce 72 Cf 74 Ci 76 Cj 78.

CROSSTAB Bd by FAM /OPTION 3 4 5 /STAT=1.

CROSSTAB Ac by Ad / OPTION 3 4 5 /STAT=1.

FINISH.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้